

ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΙ 2008 ΕΩΣ 2014
(Νόμος Αρ. 13(Ι)/2008)

Καταγγελία ΠΟΠ – Παγκύπρια Ομάδα Πατατοπαραγωγών, Η Κυπριακή Πατάτα Δημόσια Εταιρεία Λτδ εναντίον Ο.Γ.Α. – Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης

Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού:
κα. Λουκία Χριστοδούλου, Πρόεδρος
κα. Ελένη Καραολή, Μέλος
κ. Ανδρέας Καρύδης, Μέλος
κ. Χάρης Παστελλής, Μέλος
κ. Παναγιώτης Ουστάς, Μέλος

Ημερομηνία απόφασης: 18/9/2017

ΑΠΟΦΑΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της υπό εξέταση υπόθεσης αποτελεί η καταγγελία ημερομηνίας 19/11/2014 που υποβλήθηκε στην Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (εφεξής η «Επιτροπή») από την ΠΟΠ – Παγκύπρια Ομάδα Πατατοπαραγωγών, Η Κυπριακή Πατάτα Δημόσια Εταιρεία Λτδ (εφεξής η «ΠΟΠ/καταγγέλλουσα») στις 21/11/2014 εναντίον του Οργανισμού Γεωργικής Ασφάλισης (εφεξής ο «Ο.Γ.Α./καταγγελλόμενη») αναφορικά με πιθανολογούμενη κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης που κατέχει ο Ο.Γ.Α. κατά παράβαση του άρθρου 6(1) των περί της Προστασίας του Ανταγωνισμού Νόμων του 2008 και 2014 (εφεξής ο «Νόμος») και του άρθρου 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»).

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η Επιτροπή, υπό προηγούμενη σύνθεσή της, σε συνεδρία της με ημερομηνία 16/1/2015, αφού μελέτησε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, αποφάσισε ότι δικαιολογείτο η διερεύνηση της καταγγελίας και ενεργώντας στη βάση των διατάξεων του άρθρου 35, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα.

Η Επιτροπή, υπό νέα σύνθεση, σύμφωνα με το διορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο, ως οι αποφάσεις του ημερομηνίας 16/4/2013, 24/5/2013 και 2/2/2016, εξέτασε την υπόθεση σε συνεδρία της στις 8/4/2016, υπό το φως της απόφασης του Διοικητικού Δικαστηρίου, ημερομηνίας 29 Ιανουαρίου 2016, στη Προσφυγή με αρ. 5651/2013 (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.α. και 1. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και 2. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού) με την οποία κρίθηκε ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν κακή λόγω της συμμετοχής σε αυτήν του κ. Χρίστου Τσίγκη, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ, καθότι τούτο παραβίαζε την αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Ταυτόχρονα, έλαβε υπόψη τις γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας με ημερομηνίες 23 Φεβρουαρίου 2016 (Γ.Ε. Αριθ. Φακ. 50(Α)/2005/Ν.52/4) και 2 Μαρτίου 2016 (αρ. φακ. Γ.Ε. 50(Α)/05.Ν.52/4).

Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι αποφάσεις της σχετικά με την πιο πάνω υπόθεση, λήφθηκαν με τη συμμετοχή του κ. Χρίστου Τσίγκη στη σύνθεση της Επιτροπής, γεγονός που κρίθηκε από το Διοικητικό Δικαστήριο στην ως άνω απόφαση ότι συνιστά κακή συγκρότηση της Επιτροπής, καθιστώντας τις ληφθείσες αποφάσεις παράνομες.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ομόφωνα αποφάσισε όπως ανακαλέσει όλες τις αποφάσεις που έλαβε, έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Χρίστο Τσίγκη και όπως εξετάσει εξ' υπαρχής την υπόθεση, δίδοντας ταυτόχρονα σχετικές οδηγίες για έρευνα στην Υπηρεσία.

Επίσης, η Επιτροπή κατά την προαναφερόμενη συνεδρία της έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να κάνει χρήση του εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας υλικού που συλλέχθηκε κατά την προκαταρκτική έρευνα και δεν αποτελεί υποκειμενικό στοιχείο κρίσης, αλλά καθαρά αντικειμενικό στοιχείο.

Η Επιτροπή ενημέρωσε σχετικά με την πιο πάνω απόφασή της τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης με επιστολή ημερομηνίας 15/4/2016.

Η Επιτροπή, υπό τη νέα σύνθεσή της, σύμφωνα με το διορισμό της από το Υπουργικό Συμβούλιο, ως οι αποφάσεις του ημερομηνίας 16/4/2013, 24/5/2013 και 5/9/2016, σε συνεδρία που πραγματοποιήθηκε την 1/6/2017 εξέτασε την υπόθεση υπό το φως της απόφασης της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016, με την οποία ανατράπηκε η απόφαση του Διοικητικού Δικαστηρίου ημερομηνίας 29/1/2016 στην Προσφυγή με αρ.5651/2013 (Αρχή Τηλεπικοινωνιών Κύπρου κ.α. και 1. Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού και 2. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού), με την οποία κρίθηκε ότι η συγκρότηση της Επιτροπής ήταν κακή λόγω της

συμμετοχής σε αυτήν του κ. Χρίστου Τσίγκη, ο οποίος ήταν ταυτόχρονα και μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΔΗΚΟ, καθότι τούτο παραβίαζε την αρχή της διάκρισης των εξουσιών. Η Επιτροπή, στην υπό αναφορά συνεδρία της, αποφάσισε την ανάκληση της ανακλητικής απόφασης της ημερομηνίας 31/3/2016, καθώς και όλων των μετέπειτα ληφθεισών αποφάσεων, προς ενεργό συμμόρφωση με την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην Αναθεωρητική Έφεση με αρ. 2/2016. Ως εκ τούτου, σύμφωνα και με τη σχετική νομολογία, με την απόφαση της Επιτροπής αναβιώνουν όλες οι ληφθείσες αποφάσεις που προηγούνται της ανακληθείσας, ήτοι οι αποφάσεις της Επιτροπής που είχαν ληφθεί με τη συμμετοχή του κ. Τσίγκη.

Το Μέλος της Επιτροπής κ. Παναγιώτης Ουστάς, ως ο διορισμός του από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 5/9/2016, αφού ενημερώθηκε πλήρως σχετικά με όλες τις αποφάσεις που λήφθηκαν στο πλαίσιο εξέτασης της παρούσας υπόθεσης και οι οποίες προηγήθηκαν της εν λόγω ανακληθείσας απόφασης και έλαβε γνώση όλων των σχετικών με αυτές στοιχείων τα οποία είναι αναγκαία για το χειρισμό της υπόθεσης, τη διαμόρφωση γνώμης και άποψης επί αυτής και τη λήψη αποφάσεων, συμφώνησε με τις αποφάσεις της Επιτροπής που λήφθηκαν έχοντας στη σύνθεσή της τον κ. Τσίγκη και υιοθέτησε αυτές, συμπεριλαμβανομένης της απόφασης της Επιτροπής ημερομηνίας 16/1/2015 με την οποία αποφασίστηκε η διεξαγωγή προκαταρκτικής έρευνας αναφορικά με τις πιθανολογούμενες παραβάσεις που περιέχονται στην καταγγελία.

Η Επιτροπή, κατά την εν λόγω συνεδρία, έδωσε οδηγίες στην Υπηρεσία να κάνει χρήση του εντός του διοικητικού φακέλου της καταγγελίας υλικού που συλλέχθηκε μετά από την ανακληθείσα ανακλητική απόφαση και αποτελεί αντικειμενικό στοιχείο, το οποίο και δύναται να χρησιμοποιηθεί και αξιολογηθεί.

Στις 14/6/2017, η Υπηρεσία ενημέρωσε τα εμπλεκόμενα μέρη αναφορικά με την πιο πάνω απόφαση της Επιτροπής, ως οι οδηγίες της.

Η Υπηρεσία, με την ολοκλήρωση της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας της καταγγελίας, κατέθεσε στην Επιτροπή σημείωμα ημερομηνίας 19/6/2017.

Η Επιτροπή, κατά συνεδρία της Επιτροπής ημερομηνίας 10/7/2017, αφού μελέτησε το περιεχόμενο του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης και ενημερώθηκε πλήρως από τα στοιχεία και δεδομένα, τα οποία υπήρχαν σε αυτόν κατά τον ουσιώδη χρόνο και υπό το φως του σημειώματος της Υπηρεσίας με ημερομηνία 19/6/2017, ομόφωνα κατέληξε σε προκαταρκτική θέση αναφορικά με τις κατ' ισχυρισμό παραβάσεις της καταγγέλλουσας εταιρείας.

Συνακόλουθα, η Επιτροπή, στις 8/8/2017 γνωστοποίησε στην καταγγέλλουσα εταιρεία την προκαταρκτική αυτή θέση της, δίδοντάς της τη δυνατότητα, εάν το επιθυμεί, να θέσει εγγράφως τις τυχόν απόψεις και θέσεις της επ' αυτής εντός είκοσι μίας (21) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της. Η ΠΟΠ δεν προσκόμισε οποιαδήποτε γραπτή θέση εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρία της που πραγματοποιήθηκε στις 18/9/2017, υπό το φως της εκπνοής της προθεσμίας των είκοσι μία (21) ημερών για υποβολή θέσεων και παρατηρήσεων από την καταγγέλλουσα εταιρεία, σε σχέση με τις προκαταρκτικές θέσεις της Επιτροπής ημερομηνίας 10/7/2017 και τη μη αποστολή από μέρους της καταγγέλλουσας εταιρείας οποιωνδήποτε θέσεων, ομόφωνα κατέληξε στην ακόλουθη απόφασή της.

3. ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

3.1 Καταγγέλλουσα εταιρεία ΠΟΠ

Η ΠΟΠ είναι αναγνωρισμένη Οργάνωση Παραγωγών από το Τμήμα Γεωργίας, η οποία ιδρύθηκε το 2004 από παραγωγούς με σκοπό την οργάνωση της παραγωγής των μελών της, την παραλαβή, διαλογή, συσκευασία, αποθήκευση και την εμπορία, κυρίως στο εξωτερικό. Η εν λόγω ομάδα αριθμεί περίπου 400 μέλη.

Η ΠΟΠ έχει συμβληθεί και συνεργάζεται με το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (εφεξής το «ΣΕΚΠ») για τον προγραμματισμό, την παρακολούθηση των πατατοφυτειών, την εκπαίδευση των πατατοπαραγωγών σε διάφορα προγράμματα, όπως για παράδειγμα το GLOBALGAP, τη συσκευασία των πατατών, την εξαγωγή και γενικά την εμπορία τους. Επίσης, διαθέτει τρία συσκευαστήρια (στο Λιοπέτρι, στον Αστρομερίτη και στην Πάφο) για καλύτερη εξυπηρέτηση των μελών της.

3.2 Καταγγελλόμενος Ο.Γ.Α.

Ο Ο.Γ.Α. αποτελεί νομικό πρόσωπο που τελεί υπό την εποπτεία του κράτους, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος. Λειτουργεί από το 1978, με βάση τον περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμο, Αρ. 19/1977, ως έχει τροποποιηθεί.

Του Ο.Γ.Α. προϊστάται Διοικητικό Συμβούλιο, στο οποίο ανατίθεται η άσκηση των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού και το οποίο εκπροσωπεί τον Οργανισμό ενώπιον κάθε αρχής της Δημοκρατίας. Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι δεκαμελές και το απαρτίζουν: α) εκπρόσωπος του Υπουργού ως Πρόεδρος, β) εκπρόσωπος του Υπουργείου Γεωργίας ως Αντιπρόεδρος, γ) τρία ακόμα μέλη-δημόσιοι υπάλληλοι που εκπροσωπούν τα Υπουργεία Οικονομικών, Εσωτερικών και Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντίστοιχα, δ) εκπρόσωπος του Συνεργατικού Κινήματος και ε) τέσσερα άτομα που υποδεικνύονται από τις αγροτικές οργανώσεις και εκπροσωπούν σε ουσιαστικό βαθμό τα συμφέροντα των γεωργών. Αντικείμενο των εργασιών του είναι η παροχή αποζημιώσεων στους ασφαλισμένους γεωργούς, όταν οι καλλιέργειες τους έχουν υποστεί ζημιές από ένα καθορισμένο κατάλογο φυσικών και αναπόφευκτων αιτιών. Η συμμετοχή των γεωργών στο ασφαλιστικό σχέδιο του Ο.Γ.Α., για τις καλλιέργειες που καλύπτει, είναι υποχρεωτική.

4. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ

Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της ΠΟΠ στην καταγγελία της, οι εταιρείες που εμπορεύονται πατάτες είναι υποχρεωμένες βάσει του Νόμου, που εφαρμόζει ο Ο.Γ.Α., να αποκόπτουν το ασφάλιστρο πριν πληρωθεί ο παραγωγός και να το καταβάλλουν στον ΟΓΑ. «Μέσα από τις υπηρεσίες που προσφέρει το Συμβούλιο Πατατών προς την ΠΟΠ προκύπτει και η πιο πάνω αποκοπή – καταβολή».

Σύμφωνα με την καταγγέλλουσα εταιρεία: «[...] φαίνεται να υπάρχει διάκριση στο νόμο και στην εφαρμογή του, εφόσον για τα τουλάχιστον τελευταία 9 χρόνια ενώ οι παραγωγοί της ΠΟΠ καθώς και η Ομάδα εφαρμόζουν κατά γράμμα το νόμο, άλλοι διάφοροι παραγωγοί που συνεργάζονται με διάφορους εμπόρους, καθώς επίσης και παραγωγοί που παραδίδουν στην Ντόπια Αγορά εφαρμόζουν άλλες πρακτικές όπως να απευθύνεται από μόνος του ο ΟΓΑ σε αυτούς για πληρωμή με βάση τη μέση παραγωγή τους, εάν βρει τα δεκάρια που φύτεψαν με αποτέλεσμα να υπάρχει διαφορά στο ποσόν που πληρώνουν αυτοί οι παραγωγοί, σε σχέση με τους παραγωγούς μέλη της ΠΟΠ καθιστώντας τους σε μειονεκτική θέση λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού.».

Περαιτέρω, η καταγγέλλουσα εταιρεία αναφέρει στην καταγγελία της ότι η υποχρεωτική αποκοπή ασφαλιστρών, μέσω του ΣΕΚΠ, για όλες τις ποσότητες πατατών που παραλαμβάνονται, δεν εφαρμόζεται για όλους τους παραγωγούς. Σύμφωνα με τους ισχυρισμούς της, δεν υπάρχει προστατευτική νομοθεσία για τους υφιστάμενους παραγωγούς, ενώ η υπάρχουσα νομοθεσία δεν ακολουθείται από όλους τους παραγωγούς.

Επίσης, η καταγγέλλουσα αναφέρει ότι με την πρακτική που εφαρμόζει τα τελευταία χρόνια ο Ο.Γ.Α. για την είσπραξη των ασφαλιστρών, φέρει την ΠΟΠ σε μειονεκτική θέση στην αγορά, εφόσον άλλοι έμποροι/παραγωγοί πληρώνουν με βάση τη μέση παραγωγή των πατατών τους, ενώ τα μέλη της ΠΟΠ, οι παραγωγοί, πληρώνουν με βάση την παραγωγή που παραδίδουν και πωλούν τις πατάτες τους. Το πιο πάνω έχει ως αποτέλεσμα οι άλλοι έμποροι/παραγωγοί να προσφέρουν τις πατάτες τους σε πιο ελκυστικές τιμές γιατί η μέση παραγωγή είναι πάντα λιγότερη από την παραγωγή που παραδίδεται και πωλείται, έτσι οι πωλήσεις της ΠΟΠ μειώνονται χρόνο με το χρόνο.

Περαιτέρω αναφέρεται στην καταγγελία ότι, ο Ο.Γ.Α. δεν προχώρησε στις αναγκαίες ενέργειες (πχ. επικαιροποίηση του Νόμου) για την ίση μεταχείριση όλων των παραγωγών και δεν εφάρμοσε το Νόμο στα σημεία που έπρεπε για να πιέσει τους άλλους εμπόρους/παραγωγούς να πληρώσουν τα ασφάλιστρα τους με τον ίδιο τρόπο όπως η ΠΟΠ.

Τέλος, η ΠΟΠ αναφέρει ότι: «η παράβαση επηρεάζει τόσο την εγχώρια αγορά, όσο και την αγορά της Ευρώπης, καθότι πωλούν και ή εξάγουν με πιο φθηνές πατάτες με αποτέλεσμα να φθείρουν την γενική αγορά.»

5. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Στα πλαίσια της όλης εξέτασης της καταγγελίας, η Επιτροπή διεξήλθε με προσοχή το υλικό, τα στοιχεία και τις πληροφορίες που συλλέχθηκαν κατά τη δέουσα προκαταρκτική έρευνα της Υπηρεσίας και βρίσκονται καταχωρισμένα εντός του διοικητικού φακέλου και, από τις δηλώσεις και τα στοιχεία που απεστάλησαν από τα εμπλεκόμενα μέρη της υπόθεσης. Η Επιτροπή παραθέτει κατωτέρω τα σημαντικότερα στοιχεία που λήφθηκαν:

5.1 Στοιχεία από τον καταγγελλόμενο Ο.Γ.Α.

Ο Ο.Γ.Α ανέφερε ότι αποτελεί οργανισμό μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με αντικείμενο εργασιών την παροχή αποζημιώσεων στους ασφαλισμένους γεωργούς, όταν οι καλλιέργειές τους έχουν υποστεί ζημιές από ένα καθορισμένο κατάλογο φυσικών και αναπόφευκτων αιτιών. Η συμμετοχή των γεωργών στο ασφαλιστικό σχέδιο του για τις καλλιέργειες που καλύπτει είναι υποχρεωτική και με τον τρόπο αυτό λειτουργεί ο κοινωνικός θεσμός της αλληλοβοήθειας, αφού οι γεωργοί που υφίστανται ζημιές στηρίζονται από το σύνολο των συναδέλφων τους.

Ο Ο.Γ.Α. υποστήριξε ότι όλες οι ενέργειες του είναι σαφείς και απορρέουν από τους περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμους ή τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, όπου οι εν λόγω Νόμοι παρέχουν αυτή την ευχέρεια. Συγκεκριμένα, ισχυρίζεται ότι δεν υφίσταται διακριτική μεταχείριση σε σχέση με την καταβολή των ασφαλιστρών, καθώς αποστέλλει την ίδια επιστολή σε όλους τους εμπόρους, οι οποίοι καλούνται να αποκόψουν τα ασφάλιστρα με την ίδια μεθοδολογία και όσοι δεν ανταποκρίνονται οδηγούνται στη Δικαιοσύνη. Επιπλέον, ο Ο.Γ.Α. απορρίπτει τον ισχυρισμό της ΠΟΠ ότι άλλοι έμποροι πληρώνουν με βάση τη μέση παραγωγή των πατατών τους, ενώ τα μέλη της ΠΟΠ πληρώνουν με βάση την παραγωγή που παραδίδουν.

Επίσης αναφέρεται ότι η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου είσπραξης του καθορισμένου από τον Κανονισμό 3 ασφαλιστρου είναι στη διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. όπως προνοεί ο κανονισμός 4(3)(ζ).

Επίσης, ο Ο.Γ.Α. αναφέρει ότι βάσει του Νόμου είναι υποχρεωμένος να αποζημιώνει μόνο όσους παραγωγούς έχουν καταβάλει τα ασφάλιστρα τους. Υπάρχουν όμως διάφορες περιπτώσεις που γίνεται διαφορετικός χειρισμός λόγω των ιδιομορφιών της καλλιέργειας.

Τέλος, ο Ο.Γ.Α., αναφορικά με τον ισχυρισμό της ΠΟΠ ότι: «άλλοι έμποροι πληρώνουν με βάση της μέση παραγωγή των πατατών τους, ενώ εμείς πληρώνουμε με βάση την παραγωγή που παραδίδουμε.», αναφέρει ότι ο ισχυρισμός αυτός είναι ανυπόστατος. Όλοι οι έμποροι υποχρεούνται να αποκόπτουν ασφάλιστρα με βάση τη μεθοδολογία που προβλέπεται από τη νομοθεσία και όσοι παρανομούν οδηγούνται στη δικαιοσύνη.

5.2 Πραγματικά Γεγονότα

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την ιστοσελίδα του, το ΣΕΚΠ¹ ιδρύθηκε το 1964 για προώθηση της εμπορίας των κυπριακών πατατών και μέχρι τον Απρίλιο του 2004 αποτελούσε τον μοναδικό φορέα συγκέντρωσης και εξαγωγής των πατατών. Από 1/5/2004, η Κύπρος έγινε πλήρως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η εμπορία της κυπριακής πατάτας ελευθερώθηκε πλήρως. Το ΣΕΚΠ συνεχίζει το έργο του σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς και είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας κυπριακών πατατών, έχοντας στις τάξεις του το 70% περίπου των πατατοπαραγωγών της Κύπρου. Οι πατατοπαραγωγοί της Κύπρου είναι στην πλειοψηφία τους οργανωμένοι σε ομάδες πατατοπαραγωγών από τις οποίες η μεγαλύτερη είναι η

¹ Βλ. σχετικά http://www.cpmb.org.cy/CPMB_GREEK2.pdf

ΠΟΠ, η οποία αριθμεί σχεδόν 900 παραγωγούς και συνεργάζεται πλήρως με το ΣΕΚΠ. Το ΣΕΚΠ συνεργάζεται, επίσης με άλλες {...} ομάδες παραγωγών {...}.

Σύμφωνα με τον Ο.Γ.Α., για την καταβολή του ασφαλιστρού, για κάθε παρτίδα πατατών που παραδίδεται στο ΣΕΚΠ, το ΣΕΚΠ απέκοπτε το 4% της αξίας, το οποίο καθοριζόταν στους περί Γεωργικής Ασφάλισης Κανονισμούς, ως ασφαλιστρού και το απέδιδε στον Ο.Γ.Α.. Η εν λόγω διαδικασία δεν παρουσίαζε προβλήματα και ο Ο.Γ.Α. χρησιμοποιούσε την τιμή του ΣΕΚΠ ως την επίσημη τιμή αποζημίωσης. Ο Ο.Γ.Α. συγκέντρωνε πατάτες για την εξαγωγή, παρόλα αυτά μεμονωμένοι γεωργοί διοχέτευαν πατάτες στην ντόπια αγορά που δεν περνούσαν από το ΣΕΚΠ με αποτέλεσμα να μην αποκόπτονταν ασφαλιστρού. Ο Ο.Γ.Α. επιδίωξε τη χρέωση αυτών των πατατών με τη Δήλωση Καλλιέργειας και/ή την καταγραφή των φυτειών στο πεδίο.

Επ' αυτής της πρακτικής, η ΠΟΠ διαμαρτυρήθηκε στον Ο.Γ.Α. και συγκεκριμένα, στις 8/2/2011, η ΠΟΠ απέστειλε επιστολή στον Ο.Γ.Α. με την οποία έκφραζε τη διαφωνία της στις προτάσεις του. Η ΠΟΠ, αφού παράθεσε τις εισηγήσεις της, κατέληξε ότι αν δεν τις αποδεχόταν ο Ο.Γ.Α. θα έμμενε στη θέση της για εθελοντική ασφάλιση. Αναλυτικά, οι προτάσεις της ΠΟΠ ήταν οι ακόλουθες:

α) Όσον αφορά την αύξηση του συντελεστή αποζημίωσης του παγετού από 70% σε 80%, να μην αποκόπτεται ασφαλιστρού για τις ποσότητες που καταστράφηκαν από τη παγετό και η ΠΟΠ απαιτεί να ενημερώνεται από προηγουμένως για το ποια θα είναι η τελική ζημιά που πληρώνεται ο παραγωγός.

β) Σχετικά με την κάλυψη από το σχέδιο και των ζημιών από πολυομβρία και σφοδρό άνεμο, να καθοριστεί ο τρόπος αξιολόγησης της ζημιάς και η αξιολόγηση να γίνεται ανά τεμάχιο και όχι ανά ευρύτερη περιοχή.

γ) Αναφορικά με την αύξηση του ποσοστού ασφαλιστρού από 8% σε 10%, να μην υπάρξει αύξηση και τα Διοικητικά και Λειτουργικά Έξοδα να πληρώνονται από το κράτος.

δ) Σε σχέση με την αλλαγή της μεθόδου είσπραξης των ασφαλιστρού, να μην υπολογίζεται με βάση τους μέσους όρους των τελευταίων πέντε χρόνων, αλλά κάθε χρόνος να έχει τη δική του εκτίμηση και να αποζημιώνεται με βάση τον ίδιο τον χρόνο. Με την εξαγωγή του πορίσματος, να καταβάλλεται το 75% της ζημιάς. Κατά την εκτίμηση της ζημιάς από Λειτουργό του Ο.Γ.Α., να λαμβάνεται υπόψη η εισήγηση του παραγωγού για καταστροφή ή όχι της καλλιέργειας και ο παραγωγός να ενημερώνεται την ίδια ώρα με το πόρισμα της ζημιάς, ούτως ώστε να γίνεται ένσταση εντός 2 ημερών και εντός μίας εβδομάδας να γίνεται η εξέταση της ένστασης μαζί με ένα Λειτουργό του Τμήματος Γεωργίας.

Επιπλέον, η ΠΟΠ με επιστολή της στον Ο.Γ.Α., ημερομηνίας 24/9/2012, εισηγήθηκε όπως: «Έχοντας υπόψη προηγούμενες επιστολές που σας είχαμε στείλει, καθώς και πρόσφατη απαίτηση του Συμβουλίου Εμπορίας Κυπριακών Πατατών, αναφορικά με το θέμα αποκοπή ασφαλιστρού του ΟΓΑ, σας αναφέρουμε ότι θα πρέπει πλέον να απευθύνεστε στους παραγωγούς για πληρωμή, εφόσον οι πατατοπαραγωγοί μέλη της ΠΟΠ, συνεχίζουν να βρίσκονται σε δυσμενή θέση σε σχέση με άλλους πατατοπαραγωγούς.»

Στις 27/9/2012, ο Ο.Γ.Α. απάντησε ότι: «Η ασφάλιση των πατατών είναι υποχρεωτική βάση της νομοθεσίας. Οι παραγωγοί είναι υπόχρεοι να πληρώνουν 4% ασφαλιστρού, το οποίο και πάλι βάση της νομοθεσίας, αποκόπτεται από τον Έμπορο εξαγωγής και εμβάζεται στον ΟΓΑ. Στην περίπτωση της ΠΟΠ, ο φορέας εξαγωγής είναι το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών που είναι υπόχρεο να αποκόπτει το ασφαλιστρού.

Επίσης, σας πληροφορώ ότι στην επόμενη Συνεδρία της Τεχνικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του ΟΓΑ, θα συζητηθεί το θέμα της εφαρμογής του Ολυμπιακού μέσου όρου, οπότε η τιμή που θα προκύπτει θα ισχύει τόσο για αποζημίωση, όσο και για αποκοπή ασφαλιστρού. Με τον τρόπο αυτό θα είμαστε σε θέση να αποζημιώνουμε τους παραγωγούς σε περίπτωση ζημιών έγκαιρα, εφόσον οι τιμές θα είναι προκαθορισμένες.» Επιπλέον, ο Ο.Γ.Α. τόνισε ότι συνεχώς προσπαθεί να βελτιώνει την κάλυψη των πατατών με σκοπό να απολαμβάνουν μεγαλύτερες αποζημιώσεις οι παραγωγοί και πως οι εν λόγω βελτιώσεις, ήδη βρίσκονταν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και στη συνέχεια θα αποστέλλονταν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση.

Η ΠΟΠ επανήλθε με νέα επιστολή, στις 11/10/2012, ζητώντας από τον Ο.Γ.Α. τα αποτελέσματα της Συνεδρίας της Τεχνικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. για τα θέματα που θα προωθούνταν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για ψήφιση, ως αναφέρθηκε στην επιστολή του ημερομηνίας 27/9/2012, ώστε να είναι σε θέση να εκφέρει την άποψή της. Ο Ο.Γ.Α., στις 25/10/2012 με επιστολή του, επιβεβαίωσε την ΠΟΠ ότι, μετά από διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2011 με τις ομάδες πατατοπαραγωγών και τις αγροτικές οργανώσεις, προτάθηκαν τροποποιήσεις της νομοθεσίας για βελτιώσεις στην κάλυψη των πατατών από τον Ο.Γ.Α., οι οποίες στάλθηκαν στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και στη συνέχεια θα στέλλονταν στη Βουλή των Αντιπροσώπων για συζήτηση και ψήφιση. Ακολούθως, παρέθεσε τις προτεινόμενες τροποποιήσεις, οι οποίες ήταν η συμπερίληψη της πολυομβρίας και του σφοδρού ανέμου στους κινδύνους, αύξηση του συντελεστή αποζημίωσης από παγετό από 70%, σε 80% και αύξηση του ποσοστού ασφαλιστρού από 8% σε 10%. Τέλος, πρόσθεσε ότι για ίση αντιμετώπιση όλων των παραγωγών ετοιμάστηκε μελέτη για την τιμή αποζημίωσης και αποκοπής ασφαλιστρού.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι και οι τέσσερις πιο πάνω επιστολές κοινοποιήθηκαν στο ΣΕΚΠ. Επίσης, η Επιτροπή σημειώνει ότι παρά τα όσα αναφέρθηκαν στην προαναφερόμενη επιστολή του Ο.Γ.Α. προς την ΠΟΠ, από τα ενώπιον της στοιχεία και την έρευνα που διεξήγαγε, έχει φανεί ότι μετά την τελευταία τροποποίηση των περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμων και των περί Γεωργικής Ασφάλισης Κανονισμών το 2010, η επόμενη τροποποίηση που ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων πραγματοποιήθηκε εντός του 2015 και αφορούσε για μεν τους Νόμους λεπτομέρεια αναφορικά με τους πόρους του Ο.Γ.Α. για δε τους Κανονισμούς απαλείφθηκε η αναφορά στον τερματισμό της ισχύος του Κανονισμού για το έτος 2014.

* Οι αριθμοί και/ή τα στοιχεία που παραλείπονται και δεν εμφανίζονται τόσο σε αυτό το σημείο, όσο και στη συνέχεια καλύπτονται από επιχειρηματικό/επαγγελματικό απόρρητο. Ενδεικτικό της παράλειψης είναι το σύμβολο {...}.

5.3 Οι Περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμοι του 1977 μέχρι 2010, (Αρ. 19/1977) ως έχουν τροποποιηθεί

Το άρθρο 17 των περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμων του 1977 μέχρι 2010 (εφεξής ο «Νόμος 19/1977») προβλέπει ότι κάθε ασφαλιζόμενο πρόσωπο² έχει υποχρέωση όπως καταβάλλει στον Ο.Γ.Α. για τη γεωργική του ασφάλιση ασφαλιστρο, το οποίο καθορίζεται με Κανονισμούς που εκδίδονται από τον Ο.Γ.Α. και εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο. Τα γεωργικά προϊόντα, των οποίων η ασφάλιση είναι υποχρεωτική για όλα τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα, καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο με Διάταγμα που δημοσιεύεται στην επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (άρθρο 16).

Σε περίπτωση που ασφαλιζόμενο πρόσωπο υποστεί ζημιά ως συνέπεια αναπόφευκτης φυσικής αιτίας, ο Ο.Γ.Α. καταβάλλει αποζημίωση για αποκατάσταση της ζημιάς. Όσον αφορά τις πατάτες αναπόφευκτος φυσική αιτία σημαίνει πτώση χαλαζιού, παγετός, πλημμύρα ή άλλες αναπόφευκτες φυσικές αιτίες, τις οποίες θα καθορίζει το Υπουργικό Συμβούλιο με Διάταγμά του, που θα δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας (άρθρο 18).

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Νόμου 19/1977, όταν τα κεφάλαια του Ο.Γ.Α. για την ικανοποίηση ολόκληρου του ποσού των πληρωτέων αποζημιώσεων δεν επαρκούν, τότε το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α. με έγκριση του Υπουργού Γεωργίας, δύναται να μειώνει ανάλογα το ποσό της αποζημίωσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου 19/1977, η παράλειψη της πληρωμής του ασφαλιστρο εντός της καθορισμένης προθεσμίας συνεπάγεται την επιβολή πρόσθετου τέλους που υπολογίζεται σε ποσοστό επί του ποσού των οφειλόμενων ασφαλιστρον σε σχέση με το χρόνο καθυστέρησης. Για καθυστέρηση μέχρι ένα χρόνο το ποσοστό είναι δέκα τοις εκατόν αυξανόμενο κατά πέντε τοις εκατό για κάθε επιπρόσθετο έτος καθυστέρησης. Νοείται ότι απαγορεύεται η διακίνηση από οποιοδήποτε πρόσωπο εκτός των συνόρων της Κυπριακής Δημοκρατίας οποιασδήποτε ποσότητας ασφαλιζόμενων γεωργικών προϊόντων, είτε στη φυσική είτε στη μεταποιημένη μορφή, εκτός εάν η εκάστοτε αρμόδια αρχή ικανοποιείται με έγκυρο πιστοποιητικό του Ο.Γ.Α. ότι καταβλήθηκαν τα αναλογούντα ασφαλιστρα. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα οφείλουν ασφαλιστρα και πρόσθετα τέλη στον Ο.Γ.Α., αυτός δικαιούται να τους τα αποκόπτει από τις αποζημιώσεις τους.

Το άρθρο 23 του Νόμου 19/1977, προβλέπει τους πόρους του Ο.Γ.Α. οι οποίοι είναι μεταξύ άλλων τα ασφαλιστρα, χρηματικά ποσά που προέρχονται από το Πάγιο Ταμείο της Δημοκρατίας, χρηματικά ποσά προερχόμενα εξ οιασδήποτε άλλης ενέργειας του Ο.Γ.Α., συμπεριλαμβανομένων και δικαιωμάτων για παρασχεθείσες υπηρεσίες κτλ..

Το άρθρο 14 του Νόμου 19/1977 προνοεί ότι το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α. έχει την εξουσία, για την καλύτερη διεξαγωγή των εργασιών του και εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Ο.Γ.Α., να ορίζει ασφαλιστικούς αντιπρόσωπους.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 33 του Νόμου 19/1977, ο Ο.Γ.Α., για καλύτερη εφαρμογή του παρόντος Νόμου και τον καθορισμό οποιουδήποτε θέματος, έχει εξουσία όπως, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδίδει Κανονισμούς, οι οποίοι δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας. Οι εν λόγω Κανονισμοί δύναται να προνοούν για τα πάντα ή για κάποια από τα ακόλουθα θέματα:

(α) Τον τρόπον, τον χρόνο, τη διαδικασία και οποιανδήποτε λεπτομέρεια υπολογισμού, πληρωμής και είσπραξης των ασφαλιστρον και την προθεσμία καταβολής αυτών.

(β) Τη διαδικασία για την εκτίμηση ζημιών και την καταβολή αποζημιώσεως.

(γ) Την υποβολή αιτήσεων και δηλώσεων εκ μέρους ασφαλιζόμενων προσώπων για απαίτηση αποζημίωσης, καθώς και την προθεσμία υποβολής τους.

(δ) Τα καθήκοντα, τις ευθύνες και τους όρους προσλήψεως ασφαλιστικών αντιπροσώπων.

(ε) Τη διαδικασία που αφορά την υποχρέωση από μέρους των ασφαλιζόμενων προσώπων να υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας.

(στ) Τη διαδικασία, τους όρους και τις προϋποθέσεις εφαρμογής μέτρων ενεργητικής προστασίας.

Τέλος σημειώνεται ότι, στα άρθρα 28 έως 31 προβλέπονται τα αδικήματα και οι ποινές προς ασφαλιζόμενα πρόσωπα.

5.4 Οι Περί Γεωργικής Ασφάλισης Κανονισμοί του 1977 μέχρι 2010, ως έχουν τροποποιηθεί

Ο Ο.Γ.Α., ασκώντας τις εξουσίες που του χορηγούνται από το άρθρο 33 του Νόμου 19/1977, ως έχει τροποποιηθεί, έκδωσε, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, τους περί Γεωργικής Ασφάλισης Κανονισμούς του 1977 μέχρι 2010 (εφεξής ο «Κανονισμός»).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 3, το ασφαλιστρο, το οποίο προβλέπεται από το άρθρο 17 του Νόμου 19/1977 και θα καταβάλλεται από τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα προς τον Ο.Γ.Α., καθορίζεται σε ποσοστό επί τοις εκατό (%) της αξίας του αναμενόμενου εισοδήματος. «*Νοείται ότι, το εν λόγω ασφαλιστρο θα καταβάλλεται εξ' ολοκλήρου από τις μεγάλες επιχειρήσεις, καθώς και τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους τομείς της μεταποίησης ή της εμπορίας γεωργικών προϊόντων και κατά 50% από τα λοιπά ασφαλιζόμενα πρόσωπα: [...]».* Το ύψος του ασφαλιστρο για τις πατάτες καθορίζεται σε 8%.

Ο Κανονισμός 4 προνοεί ότι η είσπραξη του ασφαλιστρο διενεργείται από υπαλλήλους του Ο.Γ.Α. ή εξουσιοδοτημένα πρόσωπα ή κρατικούς ή ημικρατικούς Οργανισμούς και Υπηρεσίες. Οι βιομηχανίες μεταποίησης ή οποιαδήποτε άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή εταιρείες οποιασδήποτε μορφής που ασχολούνται με την εμπορία ή με τη με οποιοδήποτε τρόπο διάθεση ασφαλισμένων γεωργικών προϊόντων υποχρεούνται να αποκόπτουν για

² Σύμφωνα με το άρθρο 15, ασφαλιζόμενον πρόσωπον θεωρείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ασχολούμενον στην Κύπρο μερικώς ή ολικώς με τη γεωργία, είτε προσωπικώς είτε μέσω μελών της οικογενείας του ή άλλων προσώπων ή σε συνεταιρισμό ή συνεργασία μετ' άλλου προσώπου ή προσώπων και ανεξαρτήτως του εάν η γεωργία συνιστά το κύριο του επάγγελμα και το οποίο έχει τη γη στην οποία ασκεί τη γεωργία, καθώς και τη μόνιμη διαμονή του, για τουλάχιστον ένα έτος, σε περιοχή, στην οποία ο Ο.Γ.Α., διά των υπαλλήλων ή αντιπροσώπων του, έχει ελεύθερη πρόσβαση και ασκεί αποτελεσματικά τις αρμοδιότητές του, και το οποίο συνεχίζει να κατέχει την εν λόγω γη και να έχει την εν λόγω διαμονή του κατά το χρόνο καταβολής της σχετικής αποζημίωσης ή άλλης χορηγίας.

λογαριασμό του Ο.Γ.Α. τα ασφάλιστρα για όλες τις ποσότητες ασφαλισμένων γεωργικών προϊόντων που παραλαμβάνουν. Η είσπραξη του ασφαλιστρού από τον Ο.Γ.Α. για οποιοδήποτε ασφαλισμένο προϊόν είναι δυνατό να διενεργηθεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(3), με εφαρμογή μιας ή περισσότερων από τις ακόλουθες μεθόδους:

(α) Με επιβολή του ασφαλιστρού πάνω στην τιμή χονδρικής πώλησης που καταβάλλεται από τον αγοραστή στον πωλητή οποιουδήποτε ασφαλισμένου προϊόντος, οπουδήποτε στη Δημοκρατία. Σε περίπτωση που για οποιαδήποτε ποσότητα ασφαλισμένου προϊόντος, η οποία πωλείται λιανικώς, χωρίς τη μεσολάβηση χονδρικής πώλησης, ο πωλητής δεν παρουσιάσει απόδειξη καταβολής του σχετικού ασφαλιστρού στον Ο.Γ.Α., το ασφάλιστρο θα επιβάλλεται πάνω στην τιμή λιανικής πώλησης.

(β) Για τις ποσότητες των ασφαλισμένων γεωργικών προϊόντων που εξάγονται, η είσπραξη του ασφαλιστρού θα γίνεται από τα λιμάνια ή τα συσκευαστήρια. Για σκοπούς υπολογισμού του ασφαλιστρού που θα καταβάλλεται, ο Ο.Γ.Α. προκαθορίζει μέση τιμή για κάθε είδος ή ποικιλία με βάση τις τιμές που αναμένεται να καταβληθούν στους παραγωγούς ή τις μέσες τιμές των 5 τελευταίων χρόνων εξαιρουμένων των δυο ακραίων τιμών.

(γ) Με ετοιμασία συγκεντρωτικών ονομαστικών καταστάσεων, στις οποίες να αναφέρεται η έκταση ή ο αριθμός και η ηλικία των δένδρων, το είδος, η ποικιλία και το ύψος της παραγωγής κατά την τελευταία καλλιεργητική περίοδο. Η συγκέντρωση των στοιχείων μπορεί να γίνεται είτε με επιτόπια καταγραφή, ή με υπολογισμό και στις δυο όμως περιπτώσεις τα στοιχεία θα πρέπει να κοινοποιούνται στον ενδιαφερόμενο, ώστε, αν δε συμφωνεί, να δικαιούται να υποβάλει ένσταση σε 15 μέρες από τη μέρα της κοινοποίησης.

Στη συνέχεια, τα στοιχεία αυτά χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του ύψους του ασφαλιστρού για κάθε παραγωγό, με βάση την τιμή που καθορίζει ο Ο.Γ.Α..

(δ) Με αποκοπή του ασφαλιστρού για λογαριασμό του Ο.Γ.Α. από φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου ή εταιρείες οποιασδήποτε μορφής, που ασχολούνται με τη συγκέντρωση, συσκευασία, επεξεργασία, μεταποίηση, διάθεση ή εμπορία ασφαλισμένων γεωργικών προϊόντων, όπως είναι οι Συνεργατικές Εταιρείες οποιασδήποτε μορφής, οι οινοβιομηχανίες, το Συμβούλιο Αμπελοουργικών Προϊόντων, το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών, η Επιτροπή Σιτηρών ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια Εταιρεία ή Συμβούλιο. Στις περιπτώσεις αυτές το ασφάλιστρο επιβάλλεται πάνω στην καταβλητέα προς τον παραγωγό αξία του ασφαλισμένου γεωργικού προϊόντος που παράδωσε.

(ε) Με υπολογισμό του ασφαλιστρού με βάση τη Δήλωση Καλλιέργειας και είσπραξή του ως ακολούθως: (i) Κατά την έναρξη της καλλιεργητικής περιόδου, ταυτόχρονα με την υποβολή της Δήλωσης Καλλιέργειας, οπότε το ασφάλιστρο καθορίζεται κατά δεκάριο από το Συμβούλιο, το οποίο λαμβάνει υπόψη τη μέση παραγωγή και τη μέση τιμή πώλησης των 5 τελευταίων χρόνων, εξαιρουμένων των δυο ακραίων τιμών. (ii) Στο τέλος της καλλιεργητικής περιόδου, οπότε το ασφάλιστρο υπολογίζεται με βάση την παραχθείσα παραγωγή, όπως αυτή αναφέρεται στη Δήλωση Καλλιέργειας του παραγωγού και έχει επιβεβαιωθεί ή αναθεωρηθεί ανάλογα, ύστερα από επιτόπιο έλεγχο από εκτιμητές του Ο.Γ.Α., καθώς και με βάση τη μέση τιμή πώλησης της ίδιας καλλιεργητικής περιόδου, όπως αυτή έχει καθοριστεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

(στ) Με αποκοπή του ασφαλιστρού για λογαριασμό του Ο.Γ.Α. από τον Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας, από οποιαδήποτε κρατική επιχορήγηση ή βοήθεια που δίδεται από το Κράτος στους παραγωγούς για τα ασφαλισμένα γεωργικά προϊόντα τους, ύστερα από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α..

(ζ) Με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ήθελε αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α..

Σημειώνεται ότι ο Ο.Γ.Α., με βάση τα πορίσματα εκτίμησης, θα επιβάλλει ασφάλιστρο και επί των ποσοτήτων που εκτιμήθηκαν ως απολεσθείσες, το οποίο θα αποκόπτεται από την καταβλητέα αποζημίωση (Κανονισμός 4(4)).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 20, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α. διορίζει Ασφαλιστικούς Αντιπροσώπους σε κάθε χωριό ή σύμπλεγμα χωριών για τη διεκπεραίωση των εργασιών του. Ο Ασφαλιστικός Αντιπρόσωπος υποχρεούται να ενημερώνει τον Ο.Γ.Α. εντός τριών ημερών, αφού προκληθεί ζημιά σε καλλιέργεια ως συνεπεία αναπόφευκτης φυσικής αιτίας, παρέχοντας λεπτομέρειες σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα, την διάρκεια και την ένταση της ζημιογόνου αιτίας καθώς και τις πληγείσες εκτάσεις κατά τοποθεσία και καλλιέργεια (Κανονισμός 5).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό 18, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α., οπότε κρίνει αναγκαίο, μπορεί να καλεί τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα όπως υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας. Τα εν λόγω πρόσωπα υποχρεούνται όπως το πράξουν με τη συμπλήρωση και αποστολή ή παράδοση αυτής στον Ασφαλιστικό Αντιπρόσωπο. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση που οποιοδήποτε ασφαλιζόμενο πρόσωπο αμελήσει να υποβάλει Δήλωση Καλλιέργειας ή με οποιοδήποτε τρόπο προσπαθήσει να αποκρύψει στοιχεία που σχετίζονται με τις καλλιέργειές του και την παραγωγή του, ανεξάρτητα από οποιαδήποτε άλλη ευθύνη του, ο Ο.Γ.Α. μπορεί:

«(i) Να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία της Δήλωσης Καλλιέργειας ή του πορίσματος εκτίμησης του προηγούμενου ή των προηγούμενων χρόνων, κατάλληλα αναθεωρημένα, για σκοπούς υπολογισμού του ύψους του ασφαλιστρού του τελευταίου χρόνου.

(ii) Να στερήσει ή μειώσει μέχρι ποσού 10% την πληρωτέα αποζημίωση.

(iii) Να χρησιμοποιήσει τα στοιχεία της Δήλωσης Καλλιέργειας ή του πορίσματος εκτίμησης του τελευταίου χρόνου ή τα στοιχεία που υποβλήθηκαν σύμφωνα με τον Κανονισμό 4(3)(α)(iii) κατάλληλα αναθεωρημένα, για σκοπούς υπολογισμού του ύψους των ασφαλιστρών για τα προηγούμενα χρόνια».

6. ΣΧΕΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

6.1 Σχετική αγορά προϊόντος ή/και υπηρεσίας

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς:

«η αγορά του σχετικού προϊόντος περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα ή και τις υπηρεσίες που είναι δυνατό να εναλλάσσονται ή να υποκαθίστανται αμοιβαία από τον καταναλωτή, λόγω των χαρακτηριστικών, των τιμών και της χρήσης για την οποία προορίζονται».³

³ Βλ. Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς, ΕΕ C 372 της 3.12.1997, παρ. 7.

Η εναλλαξιμότητα ή η υποκατάσταση δεν εκτιμάται μόνον από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών, αλλά λαμβάνονται κυρίως υπόψη οι συνθήκες ανταγωνισμού και η διάρθρωση της ζήτησης και προσφοράς στην αγορά.⁴

Με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προσδιορίζονται τα όρια εντός των οποίων ασκείται ο ανταγωνισμός μεταξύ επιχειρήσεων και καθορίζεται το πλαίσιο εντός του οποίου εφαρμόζεται η εθνική και η ενωσιακή πολιτική ανταγωνισμού. Επίσης, κύριος σκοπός του προσδιορισμού της σχετικής αγοράς είναι να διαπιστώσει η Επιτροπή τους ανταγωνιστικούς περιορισμούς τους οποίους αντιμετωπίζουν οι εμπλεκόμενες επιχειρήσεις. Προκειμένου δε, περί εφαρμογής του άρθρου 6(1) του Νόμου, ο ορισμός της αγοράς αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για να εξεταστεί αν υπάρχει δεσπόζουσα θέση σε αυτήν την αγορά.

Στην προκείμενη περίπτωση, ο Ο.Γ.Α. δραστηριοποιείται στην ασφάλιση γεωργικών προϊόντων και στην καταβολή αποζημιώσεων σε περίπτωση ζημιών από αναπόφευκτες φυσικές αιτίες. Από την άλλη πλευρά, η ΠΟΠ δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία πατατών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε προηγούμενες αποφάσεις της, προέβη σε διάκριση μεταξύ τριών μεγάλων κατηγοριών ασφαλιστικών προϊόντων: ασφάλειες ζωής, ασφάλειες κατά κινδύνων ζημιών και ανασφάλισης (life insurance, nonlife insurance and reinsurance).⁵ Μέσα σε αυτές τις κατηγορίες, τα ασφαλιστικά προϊόντα έχουν σχεδιαστεί για να καλύπτουν συγκεκριμένους κινδύνους.

Οι ασφάλειες ζωής και οι ασφάλειες κατά κινδύνων ζημιών μπορούν να διαχωριστούν σε περαιτέρω αγορές προϊόντων, καθώς υπάρχουν διαφορετικά είδη κινδύνων που καλύπτονται, δεδομένου ότι τα χαρακτηριστικά, τα ασφαλιστρα και οι σκοποί τους είναι διακριτοί και ότι δεν υπάρχει δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά του καταναλωτή μεταξύ διαφόρων κινδύνων που ασφαρίζονται.⁶ Για παράδειγμα, όσον αφορά τις ασφάλειες κατά κινδύνων ζημιών, αυτές μπορούν να διαχωριστούν ως ακολούθως: (i) ατυχήματος και ασθενείας, (ii) οχημάτων με κινητήρα, (iii) περιουσίας, (iv) θαλάσσιων, εναέριων και μεταφορών, (v) ευθύνης, (vi) πιστώσεων και εγγυήσεων και (vii) ταξιδιού.⁷

Επιπλέον, η Γαλλική Αρχή Ανταγωνισμού διαχώρισε τις ασφάλειες κατά κινδύνων ζημιών στις ακόλουθες κατηγορίες:⁸ α) ασφάλιση οχημάτων για ιδιώτες - συμπεριλαμβανομένων των οχημάτων με κίνηση στους δύο και τέσσερις τροχούς, β) ασφάλιση σπιτιού για ιδιώτες - συμπεριλαμβανομένης ασφάλισης ακίνητης περιουσίας για ιδιώτες, καθώς και ασφαλιστικών προϊόντων που σχετίζονται με ζημιές που προκαλούνται στα προϊόντα που σχετίζονται με το νοικοκυριό (π.χ. βλάβης κινητού τηλεφώνου), γ) γενικής αστικής ευθύνης για ιδιώτες - τα ασφαλιστικά προϊόντα καλύπτουν ιδιώτες από κινδύνους που επιβάλλονται από αγωγές και παρόμοιες απαιτήσεις, καθώς και τις συνέπειες των ενεργειών των ιδιωτών, δ) ασφάλιση στόλων οχημάτων για επιχειρήσεις, ε) ασφάλιση κατασκευών - συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων επίβλεψης, και την ευθύνη κτιρίου και κατασκευαστών, στ) ασφάλιση ακινήτων για επαγγελματίες/επιχειρήσεις - που καλύπτουν ζημιές σε ακίνητα που ανήκουν σε επαγγελματίες/επιχειρήσεις, ζ) ασφάλιση ζημιών σε περιουσία για επαγγελματίες/επιχειρήσεις - συμπεριλαμβανομένων ζημιών σε άλλη περιουσία επαγγελματιών/επιχειρήσεων, η) ασφάλιση γενικής αστικής ευθύνης για επαγγελματίες/επιχειρήσεις - που καλύπτουν την ευθύνη για τη διεξαγωγή των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, θ) άλλα ασφαλιστικά προϊόντα - καλύπτουν φυσικές καταστροφές, ασφάλιση πιστώσεων κ.λπ..

Σύμφωνα με τη μελέτη για τα Σχέδια Γεωργικών Ασφαλίσεων,⁹ που διεξήγαγε η Διεύθυνση Γεωργικής και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο τομέας της γεωργίας χαρακτηρίζεται από υψηλή έκθεση σε κινδύνους, που συχνά, αλλά όχι μόνο, προέρχονται από καιρικά φαινόμενα. Αυτοί οι κίνδυνοι μπορούν να ομαδοποιηθούν σε δύο κύριες ομάδες: α) κίνδυνοι τιμών - λόγω της απελευθέρωσης του εμπορίου των γεωργικών προϊόντων και β) κίνδυνοι παραγωγής - λόγω της δυσμενούς μετεωρολογίας ή άλλων λόγων (αύξηση των απαιτήσεων ποιότητας στις ασθένειες ζώων και φυτών πέραν των συνόρων, κλπ). Η αλλαγή του κλίματος αποτελεί ένα μακροπρόθεσμο ζήτημα που μπορεί να τύχει μια σε βάθος ειδική ανάλυση.

Επιπρόσθετα, η ίδια μελέτη αναφέρει ότι ορισμένοι κίνδυνοι που επηρεάζουν τους γεωργούς είναι κοινοί στις περισσότερες επιχειρήσεις, ενώ άλλοι είναι αποκλειστικοί στη γεωργία. Οι σημαντικότεροι κίνδυνοι μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής: (α) ανθρωπίνι ή προσωπικοί κίνδυνοι: ο γεωργός μπορεί να έχει προβλήματα υγείας ή ακόμη και να πεθάνει, (β) κίνδυνοι κεφαλαίου όπως κλοπή, φωτιά και άλλες ζημιές ή απώλεια, (γ) κίνδυνοι παραγωγής ή απόδοσης του κινδύνου: οι περισσότεροι οφείλονται στον καιρό, αλλά επίσης περιλαμβάνουν κινδύνους από φυτικές και ζωικές ασθένειες, (δ) κίνδυνος τιμών: είναι ο κίνδυνος πτώσης ή αύξησης των τιμών μετά από μια τροποποίηση της παραγωγής, (ε) θεσμικός κίνδυνος: συνδέεται με τις αλλαγές πολιτικής που μπορεί να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στα έσοδα, (στ) χρηματοοικονομικός κίνδυνος: εξαρτάται από την πιθανή αύξηση των τόκων υποθήκης, ανεπαρκή ρευστότητα και την απώλεια των ιδίων κεφαλαίων. Ακολούθως, ανάμεσα στις στρατηγικές για αντιμετώπιση των εν λόγω κινδύνων συμπεριλαμβάνεται και η ασφάλιση.

⁴ Υπόθεση 322/81, *NV Nederlandshe Banden Industrie Michelin κατά Επιτροπής*, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1983 σελ.3461,παρ.37.

⁵ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Talanx International/ Meiji Yasuda Life Insurance Company/ HDI Poland*, (COMP/M.6743), ημερ. 19/11/2012. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *AXA/Winterthur*, (COMP/M.4284), ημερ. 28/8/2006. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *CVC/Apollo/Brit Insurance*, (COMP/M.6053), ημερ. 9/1/2011. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Baloise Holding/Nateus/Nateus Life*, (COMP/M.6217), ημερ. 3/8/2011.

⁶ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Allianz/Insurance Portfolio and Brokerage Services of Gan Eurocourtage*, (COMP/M.6649), ημερ. 23/07/2012. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Banco Santander/ Alliance & Leicester*, (COMP/M.5293), ημερ. 15/09/2008.

⁷ *Ibid*, *Allianz/Insurance Portfolio and Brokerage Services of Gan Eurocourtage*. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Generali/PPF Insurance Business*, (COMP/M.4701), ημερ. 3/12/2007.

⁸ Απόφαση της Γαλλικής Αρχής Ανταγωνισμού, Υπόθεση Αρ. 10-DCC-148, ημερ. 15/11/2010. Απόφαση της Γαλλικής Αρχής Ανταγωνισμού, Υπόθεση Αρ. 12-DCC-36, ημερ. 19/3/2011. Απόφαση της Γαλλικής Αρχής Ανταγωνισμού, Υπόθεση Αρ. 11-DCC-215, ημερ. 29/12/2011. Υπόθεση 11-DCC-186, ημερ. 14/12/2011.

⁹ http://ec.europa.eu/agriculture/analysis/external/insurance/index_en.htm.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμοι προβλέπουν ότι κάθε ασφαλιζόμενο πρόσωπο έχει υποχρέωση όπως καταβάλλει στον Ο.Γ.Α. ασφάλιστρο για ασφάλιση γεωργικών προϊόντων και σε περίπτωση ζημιάς, συνεπεία αναπόφευκτου φυσικής αιτίας ο Ο.Γ.Α. καταβάλλει χρηματική αποζημίωση.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή, στη βάση όλων των ενωπίων της στοιχείων και δεδομένων, ομόφωνα κατέληξε ότι, η σχετική αγορά προϊόντος στην υπό εξέταση καταγγελία, αφορά τις ασφάλειες κατά κινδύνων ζημιών (non-life insurance) και δύναται να οριστεί ως η *σχετική αγορά παροχής ασφαλιστικής κάλυψης σε γεωργικά προϊόντα*.

6.2 Σχετική Γεωγραφική Αγορά

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής όσον αφορά τον προσδιορισμό της σχετικής αγοράς για σκοπούς του ενωσιακού δικαίου του ανταγωνισμού,

*«η γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις συμμετέχουν στην προμήθεια προϊόντων ή υπηρεσιών και οι όροι του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και η οποία μπορεί να διακριθεί από γειτονικές κυρίως περιοχές, διότι στις εν λόγω περιοχές οι όροι του ανταγωνισμού διαφέρουν σημαντικά».*¹⁰

Συγκεκριμένα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην υπόθεση *Sun Alliance/Royal Insurance*¹¹ έχει υποστηρίξει ότι η σχετική γεωγραφική αγορά στην αγορά των ασφαλειών ζωής και των ασφαλειών εκτός των ασφαλειών ζωής, είναι εθνική. Ομοίως, η Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού¹² θεωρεί ότι:

«ως σχετική γεωγραφική αγορά που αφορά στις αγορές υπηρεσιών παροχής ασφάλισης ζωής και κατά κινδύνων ζημιών, λαμβάνεται η ελληνική επικράτεια, σε αντιστοιχία με την εθνική και ευρωπαϊκή πρακτική».

Η ασφάλιση γεωργικών προϊόντων διέπεται από τους περί Γεωργικής Ασφάλισης Νόμους και Κανονισμούς. Στους εν λόγω Νόμους και Κανονισμούς αναφέρεται ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ασχολούμενο στην Κύπρο μερικώς ή ολικώς με τη γεωργία και έχει γη και μόνιμη διαμονή σε περιοχή που ο Ο.Γ.Α. έχει πρόσβαση για τουλάχιστον ένα έτος, θεωρείται ασφαλιζόμενο πρόσωπο. Επίσης, κάθε ασφαλιζόμενο πρόσωπο είναι υπόχρεο να καταβάλλει ασφάλιστρο στον Ο.Γ.Α., ο οποίος καταβάλλει αποζημίωση, σε περίπτωση ζημιάς συνεπεία αναπόφευκτης φυσικής αιτίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο καθορίζει τα γεωργικά προϊόντα, των οποίων η ασφάλιση είναι υποχρεωτική για όλα τα ασφαλιζόμενα πρόσωπα.

Επομένως, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι στην υπό εξέταση καταγγελία, με βάση τη ζήτηση, την παρεχόμενη υπηρεσία και τον εθνικό χαρακτήρα των δεδομένων, η σχετική γεωγραφική αγορά όσον αφορά την παροχή ασφαλιστικής κάλυψης σε γεωργικά προϊόντα, προσδιορίζεται ως η *επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας*, καθώς ο Ο.Γ.Α. είναι ο μοναδικός πάροχος της συγκεκριμένης ασφαλιστικής κάλυψης στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.

7. ΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

7.1 Έννομο συμφέρον

Βάσει του άρθρου 35(1) και (2) του Νόμου, δικαίωμα καταγγελίας πιθανών παραβάσεων του Νόμου, έχει οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει έννομο προς τούτο συμφέρον. Η Επιτροπή, ως το αρμόδιο διοικητικό όργανο, έχει υποχρέωση να προβεί στη δέουσα έρευνα υπό τις περιστάσεις για να διαπιστώσει κατά πόσο η ΠΟΠ έχει έννομο συμφέρον να προβεί στην πιο πάνω καταγγελία, ήτοι κατά πόσο υπέστη ή κατά πόσο υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί αισθητή οικονομική βλάβη ή να τεθεί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό, ως άμεσο αποτέλεσμα της παράβασης.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, στη βάση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, φαίνεται ότι η ΠΟΠ έχει έννομο συμφέρον για την υποβολή της καταγγελίας, καθότι οι πρακτικές ή/και αποφάσεις που εφαρμόζει ο Ο.Γ.Α. αναφορικά με την ασφάλιση των παραγωγών/μελών της και της μεθοδολογίας καταβολής των ασφαλίσεων δυνατό να την επηρεάζουν άμεσα ή/και έμμεσα και λόγω αυτών υπάρχει σοβαρός ή πιθανός κίνδυνος να υποστεί σοβαρή οικονομική βλάβη ή/και να τεθεί σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, η καταγγέλλουσα είχε έννομο συμφέρον να προβεί στην υπό εξέταση καταγγελία.

7.2 «Επιχείρηση»

Το άρθρο 2 του Νόμου ορίζει ως «επιχείρηση» κάθε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής του.

Σύμφωνα και με τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής το «ΔΕΕ»), η έννοια επιχείρηση, στο πλαίσιο του ανταγωνισμού συμπεριλαμβάνει «κάθε οντότητα που ασκεί οικονομικής ή εμπορικής φύσεως δραστηριότητες», ανεξάρτητα από τη νομική της υπόσταση και τον τρόπο με τον οποίο χρηματοδοτείται.¹³ Επιπλέον, το ΔΕΕ έχει αποφανθεί ότι, ο όρος «οικονομικής φύσεως δραστηριότητα» εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε δραστηριότητα που έχει σχέση με την προσφορά αγαθών ή/και υπηρεσιών σε συγκεκριμένη αγορά, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τη διέπει και τον τρόπο της χρηματοδότησής της και η οικονομική δραστηριότητα συνίσταται σε κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά.¹⁴

Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ παγίως αποφαινεται ότι *«η έννοια της επιχειρήσεως καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο της χρηματοδοτήσεώς του. Δηλαδή, κατά*

¹⁰ *Supra* υποσ. 3, Ανακοίνωση Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό της σχετικής αγοράς.

¹¹ Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Sun Alliance/Royal Insurance*, (IV/M.759), ημερ. 18/6/1996. Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, *Toro Assicurazioni/Lloyd Italo*, (COMP/M. 2343) ημερ. 15/03/2001.

¹² Απόφαση της Ελληνικής Αρχής Ανταγωνισμού, Αρ. 594/2014, ημερ. 20/10/2014.

¹³ Υπόθεση C-41/90, *Hofner & Elsnher v. Macrotron*, [1991] ECR I-1979; Υπόθεση 170/83, *Hydrotherm v. Compact*, [1984] ECR 2999.

¹⁴ *Ibid.*

την νομολογία αυτή, η έννοια της επιχειρήσεως και κατ' ακολουθίαν της οικονομικής δραστηριότητας ερμηνεύεται σταθερά ευρέως. Ως εκ τούτου αποτελεί *conditio sine qua non* να διερευνηθεί αν η δραστηριότητα ενός οργανισμού, ή μιας διοικητικής αρχής αποτελεί άσκηση δημόσιας εξουσίας ή άσκηση οικονομικής δραστηριότητας με βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα, που μπορεί να εκπληρωθεί, τουλάχιστον καταρχήν από ιδιωτική επιχείρηση και με σκοπό το κέρδος». ¹⁵ (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Συναφώς, η συνιστάμενη στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά δραστηριότητα είναι εκείνη που χαρακτηρίζει την έννοια της οικονομικής δραστηριότητας και όχι οι πράξεις αγορών αφ' εαυτές. ¹⁶ Όπως υποστηρίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, δεν απαιτείται ο διαχωρισμός της δραστηριότητας αγοράς του προϊόντος από τη μεταγενέστερη χρήση του κτηθέντος προϊόντος εκ μέρους του αγοραστή για τους σκοπούς της εκτιμήσεως της φύσεώς της. Επομένως, επιβάλλεται η εκτίμηση ότι, ο οικονομικός χαρακτήρας και όχι η μεταγενέστερη χρήση του αγορασθέντος προϊόντος είναι εκείνο που καθορίζει κατ' ανάγκη το χαρακτήρα της πράξεως αγοράς. ¹⁷

Όσον αφορά τον όρο οικονομική δραστηριότητα, δεν θεωρείται οικονομική η δραστηριότητα που συνίσταται αποκλειστικά σε κοινωνική λειτουργία, ¹⁸ όπως τα ταμεία ασθενείας και οι οργανισμοί, επιφορτισμένοι με τη διαχείριση υποχρεωτικών συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης, διότι η λειτουργία τους στηρίζεται στην αρχή της εθνικής αλληλεγγύης και στερούνται κερδοσκοπίας.

Το ΔΕΕ, στην απόφασή του *Federation Francaise des Societes d'Assurance (F.F.S.A.)* ¹⁹ ανέφερε ότι, οικονομική δραστηριότητα είναι εκείνη που μπορεί να αναληφθεί στον ιδιωτικό τομέα ή εκείνη που βρίσκεται τουλάχιστον σε ανταγωνιστική σχέση με παρόμοια δραστηριότητα που ασκείται από ιδιωτικές επιχειρήσεις.

Συγκεκριμένα, το ΔΕΕ στην εν λόγω υπόθεση αποφάσισε ότι, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τη διαχείριση ενός εθελοντικού προγράμματος συνταξιοδότησης, κάτω από τους κανόνες των δημοσίων αρχών συνιστά επιχείρηση γιατί ασκεί μια δραστηριότητα, η οποία ανταγωνίζεται τις ασφαλιστικές εταιρείες. Οι πιο πάνω θέσεις επαναλαμβάνονται στη υπόθεση *Film purchases by German television stations*, ²⁰ όπου η Επιτροπή ορίζει ότι, ο εν λόγω όρος καλύπτει κάθε δραστηριότητα, η οποία αφορά σε παροχή υπηρεσιών ή αγαθών ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της επιχείρησης και ανεξάρτητα αν αποσκοπεί ή όχι στο κέρδος. Επομένως, η επιδίωξη κέρδους δεν είναι ουσιώδης προϋπόθεση της ύπαρξης οικονομικής δραστηριότητας. Το γεγονός ότι ένας οργανισμός δεν έχει ως κίνητρο το κέρδος αυτό δεν αποκλείει το να είναι επιχείρηση.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την νομολογία, καθοριστικός παράγοντας της οικονομικής δραστηριότητας, σε περιπτώσεις κρατικών φορέων, είναι η αξιολόγηση της υπό εξέταση δραστηριότητας σε σχέση με το ρόλο του κράτους. Δηλαδή, εάν και κατά πόσο αποτελεί η εν λόγω δραστηριότητα μέρος των ουσιαστικών λειτουργιών του κράτους. Με άλλα λόγια, εάν είναι η δραστηριότητα σχετική με την άσκηση των καθηκόντων και δυναμειών που είναι χαρακτηριστικά με εκείνα μιας δημόσιας αρχής. ²¹ Για παράδειγμα, σε πολλές περιπτώσεις όπως σε υπηρεσίες κατά της μόλυνσης, ²² υπηρεσίες κηδεύων, ²³ υπηρεσίες επίβλεψης εναέριου χώρου (air space), ²⁴ το ΔΕΕ αποφάσισε ότι, οι δραστηριότητες αυτές ήταν συνδεδεμένες με δραστηριότητες χαρακτηριστικές μιας δημόσιας αρχής και δεν αποτελούν οικονομικές δραστηριότητες.

Στην αντίθετη περίπτωση, στην υπόθεση *Aluminium Imports from Eastern Europe*, ²⁵ ένας εμπορικός οργανισμός, ο οποίος αποτελούσε μέρος ενός υπουργείου θεωρήθηκε επιχείρηση για το σκοπό της εφαρμογής του άρθρου 81 Συνθήκη (νυν άρθρο 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»)). Καθοριστικός παράγοντας είναι ο έλεγχος της φύσης της εν λόγω δραστηριότητας. Δηλαδή, κατά πόσον συνιστά δραστηριότητα οικονομικής ή εμπορικής φύσεως ή κατά πόσον αφορά στην άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Επομένως, στην υπό εξέταση υπόθεση θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο η δραστηριότητα του Ο.Γ.Α. συνδέεται με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο Ο.Γ.Α. αποτελεί νομικό πρόσωπο που τελεί υπό την εποπτεία του κράτους. Ο Νόμος 19/1977, ως έχει τροποποιηθεί, προνοεί ότι ο Ο.Γ.Α. προσφέρει ασφαλιστική κάλυψη στους γεωργούς για γεωργικά προϊόντα σε περιπτώσεις που υποστούν ζημιές από αναπόφευκτες φυσικές αιτίες έναντι καταβολής ασφαλιστρού. Σύμφωνα με τον εν λόγω Νόμο, τα γεωργικά προϊόντα, των οποίων η ασφάλιση είναι υποχρεωτική, καθώς και οι αναπόφευκτες φυσικές αιτίες, καθορίζονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο Ο.Γ.Α., σε σχετική ερώτηση κατά την προκαταρκτική έρευνα της Υπηρεσίας, αν θεωρεί ότι εξυπηρετεί κοινό έργο και έχει ιδρυθεί για να εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, ανέφερε ότι αποτελεί οργανισμό μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και ότι αποτελεί μια σημαντική συμβολή στον εθνικό στόχο για συγκράτηση της αστυφιλίας και τη διαμόρφωση συνθηκών ευημερίας στις αγροτικές κοινότητες, μέσα από τη βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου και την προστασία των (λιγοστών, ομολογουμένως) ευκαιριών απασχόλησης. Επίσης ανέφερε ότι, επιμέρους στοιχεία καταδεικνύουν τη συμβολή του στο δημόσιο συμφέρον. Επισημαίνεται επίσης, ότι ο Ο.Γ.Α. ανέφερε ότι διαχρονικά υπήρχε

¹⁵ *Ibid*, Hofner, σκέψη 21. Υπόθεση 244/94, *Fédération française des sociétés d'assurances and others v. Ministère de l'Agriculture et de la Pêche* [1995] ECR I-4013. Υπόθεση C-364/92, *SAT v. Eurocontrol*, [1994] ECR I-43.

¹⁶ Υπόθεση C-35/96, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, [1998] ECR I-3851, σκέψη 36. Υπόθεση T-513/93, *Consiglio Nazionale degli Spedizionieri Doganali κατά Επιτροπής*, [2000] ECR II-1807, σκέψη 36.

¹⁷ Υπόθεση T-319/99, *FENIN v. Επιτροπής*, [2003] ECR C 112. *Ibid*, *Επιτροπή v. Ιταλικής Δημοκρατίας*.

¹⁸ Υπόθεση C-67/96, *Albany International BV v Stichting Bedrijfspensioenfonds Textielindustrie*, [1999] ECR I-5751.

¹⁹ Βλ. *supra* υποσ. 15, *Federation Francaise des Societes d'Assurance and Others v Ministere de l'Agriculture et de la Peche*.

²⁰ *Film purchases by German television stations*, OJ. 1989, L 284, 36.

²¹ Βλ. *supra* υποσ. 17.

²² Υπόθεση C-343/95, *Diego Cali and Figli Srl Servizi ecologici porto de Genova Spa (SEPG)*, [1997] ECR I-547.

²³ Υπόθεση 30/87, *Corine Bodson v. SA Pompes Funebres des Regions Liberees*, [1988] ECR 2479.

²⁴ Βλ. *supra* υποσ. 15, *Eurocontrol*.

²⁵ Απόφαση Επιτροπής στην Υπόθεση *Aluminium Imports from Eastern Europe* [1985] OJ L92/1.

απροθυμία των ασφαλιστικών εταιρειών να εμπλακούν στην κυττριακή γεωργία, με κίνδυνο ύπαρξης κενού αγοράς που θα εξέθετε τους γεωργούς, ενώ το κενό αυτό επιχείρησε να το καλύψει το κράτος με τη δημιουργία του Ο.Γ.Α..

Παρά ταύτα, η Επιτροπή θεωρεί ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες ασφάλισης του Ο.Γ.Α. δεν αποτελούν μέρος των ουσιαστικών λειτουργιών ενός κράτους και έστω ότι η επιδίωξη του είναι κοινωνικού χαρακτήρα και καλύπτει την αρχή της αλληλεγγύης, παραμένει όμως το γεγονός ότι οι δραστηριότητες του δύναται να χαρακτηριστούν ως οικονομικές και ανταγωνιστικές προς ιδιωτικές επιχειρήσεις, διατεθειμένες, έστω και στο μέλλον, να αναλάβουν το εν λόγω ρίσκο.

Σχετικά, η Επιτροπή επαναλαμβάνει το λεκτικό της απόφασης του ΔΕΕ στην υπόθεση *Federation Francaise des Societes d'Assurance (F.F.S.A.)*.²⁶

«20 Στη συνέχεια, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, ασφαλώς, η επιδίωξη σκοπού κοινωνικού χαρακτήρα, οι επιταγές της αλληλεγγύης, καθώς και οι άλλοι κανόνες που μνημονεύει η Γαλλική Κυβέρνηση, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του επιφορτισμένου με τη διαχείριση του συστήματος οργανισμού και των ασφαλισμένων, το καθεστώς του εν λόγω οργανισμού και τους περιορισμούς στους οποίους υπόκειται κατά την πραγματοποίηση των επενδύσεων, θα μπορούσαν να καταστήσουν την υπηρεσία που παρέχει το σύστημα *Corena* λιγότερο ανταγωνιστική έναντι της αντίστοιχης υπηρεσίας που παρέχουν οι εταιρίες ασφάλισης ζωής. Αυτοί οι περιορισμοί, ωστόσο, δεν εμποδίζουν τον χαρακτηρισμό της δραστηριότητας που ασκεί το *CCMSA* ως οικονομικής δραστηριότητας. Απομένει να εξεταστεί αν μπορεί να γίνει επίκληση των περιορισμών αυτών προκειμένου να δικαιολογηθεί, παραδείγματος χάριν, το αποκλειστικό δικαίωμα αυτού του οργανισμού να παρέχει ασφαλίσσεις γήρατος των οποίων οι εισφορές εκπίπτουν από το φορολογητέο επαγγελματικό εισόδημα.

21 Τέλος, το γεγονός και μόνον ότι το *CCMSA* δεν επιδιώκει κερδοσκοπικό σκοπό δεν αναιρεί τον οικονομικό χαρακτήρα της δραστηριότητας που ασκεί, εφόσον, λαμβανομένων υπόψη των χαρακτηριστικών που αναφέρονται στη σκέψη 17, η δραστηριότητα αυτή μπορεί να οδηγήσει σε συμπεριφορές στην καταστολή των οποίων αποσκοπούν οι κανόνες ανταγωνισμού.»

Στην παρούσα υπόθεση, η Επιτροπή καταλήγει ομόφωνα ότι ο ρόλος που έχει ανατεθεί στον Ο.Γ.Α., δεν είναι ρυθμιστικός και δεν δύναται να θεωρηθεί ότι ασκεί δημόσια εξουσία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή κρίνει ότι ο Ο.Γ.Α. δύναται να χαρακτηριστεί ως επιχείρηση, όπως η έννοια αυτή ορίζεται στο Νόμο και εννοείται στα πλαίσια του ανταγωνισμού, καθότι προσφέρει υπηρεσίες και ασκεί καθ' όλα δραστηριότητες οικονομικής και εμπορικής φύσεως.

7.3 Επηρεασμός του εμπορίου μεταξύ των κρατών-μελών

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 παρ.1 του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1/2003 του Συμβουλίου²⁷ «οσάκις οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ή τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε συμφωνίες, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων ή εναρμονισμένες πρακτικές κατά την έννοια του άρθρου 81(1) της Συνθήκης, οι οποίες είναι πιθανόν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών κατά την έννοια της διάταξης αυτής, εφαρμόζουν επίσης το άρθρο 81 της Συνθήκης στις εν λόγω συμφωνίες, αποφάσεις ή εναρμονισμένες πρακτικές. Όταν οι αρχές ανταγωνισμού των κρατών μελών ή τα εθνικά δικαστήρια εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία ανταγωνισμού σε τυχόν καταχρηστική πρακτική που απαγορεύεται από το άρθρο 82 της συνθήκης εφαρμόζουν επίσης το άρθρο 82».

Συνεπώς, το άρθρο 3(1) του Κανονισμού 1/2003 υποχρεώνει τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού και τα εθνικά δικαστήρια των κρατών μελών, να εφαρμόζουν και τα άρθρα 101 και 102 της ΣΛΕΕ όταν εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού σε συμφωνίες ή/και καταχρηστικές πρακτικές που δύναται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.²⁸

Το κριτήριο του επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών προσδιορίζει το πεδίο εφαρμογής του προαναφερόμενου άρθρου 3 του Κανονισμού 1/2003 και είναι αυτόνομο κριτήριο της ενωσιακής νομοθεσίας, το οποίο εκτιμάται *ad hoc* και οριοθετεί το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού.

Το κριτήριο αυτό πληρούται όταν οι υπό εξέταση κάθε φορά συμφωνίες και πρακτικές δύναται να έχουν ένα ελάχιστο επίπεδο διασυνοριακών επιπτώσεων στο εσωτερικό της Ένωσης.²⁹

Σύμφωνα και με τη σχετική Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,³⁰ η έννοια του εμπορίου καλύπτει όλες τις διασυνοριακές οικονομικές δραστηριότητες.

Κατά πάγια νομολογία για να μπορεί μια πρακτική να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών και πραγματικών στοιχείων, να μπορεί να πιθανολογηθεί επαρκώς ότι μπορεί να ασκήσει άμεση ή έμμεση, πραγματική ή δυνητική επίδραση στα εμπορικά ρεύματα μεταξύ των κρατών μελών, τούτο δε κατά τρόπο που να προκαλείται φόβος ότι θα μπορούσε να εμποδίσει την πραγματοποίηση ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών μελών.³¹ Δεν

²⁶ Βλ. *supra* υποσ. 15, *Federation Francaise des Societes d'Assurance and Others v Ministere de l'Agriculture et de la Peche*.

²⁷ Βλ. σχετ. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 1/2003 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης, Επίσημη Εφημερίδα L 001 της 4.1.2003.

²⁸ Βλ. σχετικά την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής —Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την έννοια του επηρεασμού του εμπορίου των άρθρων 81 και 82 της Συνθήκης, ΕΕ C 101, 27/04/2004, σελ. 81, παρ. 8 επ..

²⁹ *Ibid*, παρ. 12-13.

³⁰ *Ibid*.

³¹ Βλ. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις 209 έως 215 και 218/78, *Heintz van Landewyck SARL και λοιποί κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, [1980], Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1980 σελίδα 03125, σκέψη 170, Υπόθεση C-219/95 P, *Ferriere Nord SpA κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*, [1997] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1997 σελίδα I-04411, σκέψη 20.

απαιτείται να αποδειχθεί ότι η κάθε φορά εξεταζόμενη πρακτική είχε όντως το αποτέλεσμα αυτό.³² Επίσης, είναι αδιάφορο αν η πρακτική μιας συγκεκριμένης επιχείρησης επηρεάζει αυτοτελώς εξεταζόμενη το διακοινοτικό εμπόριο.³³

Η έννοια της επίδρασης στα εμπορικά ρεύματα δεν προϋποθέτει μόνο τον περιορισμό ή τη μείωση του εμπορίου αλλά οποιαδήποτε διαφοροποίηση των εμπορικών ρευμάτων, αρκεί αυτή να είναι αισθητή.³⁴

Κατά συνέπεια και στην περίπτωση συμφωνιών ή πρακτικών που καλύπτουν το έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους θεμελιώνεται επίδραση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών αρκεί να υπάρχει δυνατότητα *αισθητής* μεταβολής των εμπορικών ρευμάτων μεταξύ αυτών.

Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης,³⁵ οι περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές που καλύπτουν ολόκληρο το έδαφος ενός των κρατών μελών, ζωτικό δηλαδή τμήμα της κοινής αγοράς, έχουν εξ ορισμού ως αποτέλεσμα την παρακώλυση της οικονομικής αλληλοδιεσδύσεως που επιδιώκεται με τη Συνθήκη.

Η φύση των προϊόντων που καλύπτονται από τις συμφωνίες ή πρακτικές παρέχει μία ένδειξη για το εάν το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών δύναται να επηρεαστεί. Όταν η ίδια η φύση των προϊόντων διευκολύνει τις διασυνοριακές συναλλαγές ή τα καθιστά ιδιαίτερα σημαντικά για επιχειρήσεις που επιθυμούν να εγκατασταθούν ή να αναπτύξουν τις δραστηριότητές τους σε άλλα κράτη μέλη, το εφαρμοστέο του ενωσιακού δικαίου προσδιορίζεται ευκολότερα απ' ό,τι σε περιπτώσεις στις οποίες η ζήτηση για προϊόντα προμηθευτών από άλλα κράτη μέλη είναι, λόγω της φύσης τους, πιο περιορισμένη ή στις οποίες τα προϊόντα παρουσιάζουν μικρότερο ενδιαφέρον από την άποψη της διασυνοριακής εγκατάστασης ή της επέκτασης της οικονομικής δραστηριότητας που δραστηριοποιείται μέσω παρόμοιας εγκατάστασης.³⁶

Αναφορικά με τους ισχυρισμούς της καταγγέλλουσας εταιρείας για τις καταχρηστικές πρακτικές της καταγγελλόμενης εταιρείας, οι οποίες εμπίπτουν κάτω από το πρίσμα του άρθρου 102 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή, καταρχάς σημειώνει ότι η εκ μέρους της καταγγέλλουσας αναφορά στο εν λόγω άρθρο δεν συνοδεύεται από οποιεσδήποτε τοποθετήσεις ή/και στοιχεία που να στοιχειοθετούν την εφαρμογή αυτού και πιο κάτω παρατίθενται αποσπάσματα από την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα οποία καθοδηγούν ως προς την ύπαρξη ή μη οποιουδήποτε επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε.:

«3.2.5. Καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης που καλύπτουν ένα μόνο Κράτος μέλος

93. Όταν μια επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση που καλύπτει το σύνολο κράτους μέλους και η συμπεριφορά της έχει ως αποτέλεσμα τον καταχρηστικό αποκλεισμό ανταγωνιστών από την αγορά, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών δύναται κανονικά να επηρεαστεί. Η καταχρηστική αυτή συμπεριφορά δυσχεραίνει γενικά την είσοδο ανταγωνιστών από άλλα κράτη μέλη στην αγορά και συνεπώς μπορεί να επηρεάσει τα εμπορικά ρεύματα (71). Στην υπόθεση *Michelin* (72), για παράδειγμα, το Δικαστήριο έκρινε ότι το σύστημα εκπτώσεων σε πιστούς πελάτες απέκλειε τους ανταγωνιστές από άλλα κράτη μέλη και συνεπώς επηρέαζε το εμπόριο κατά την έννοια του άρθρου 82. Στην υπόθεση *Rennet* (73), το Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι η κατάχρηση που συνίσταται στη επιβολή στους πελάτες υποχρέωσης αποκλειστικής αγοράς απέκλειε τα προϊόντα από άλλα κράτη μέλη.

94. Εάν καταχρηστικός αποκλεισμός από την αγορά επηρεάζει τη διάρθρωση του ανταγωνισμού στο εσωτερικό κράτους μέλους, για παράδειγμα με τον παραγκωνισμό ή την απειλή παραγκωνισμού ενός ανταγωνιστή, δύναται επίσης να επηρεάσει και το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Εάν η επιχείρηση που απειλείται με παραγκωνισμό δραστηριοποιείται σε ένα μόνο κράτος μέλος, η κατάχρηση δεν επηρεάζει κανονικά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Ωστόσο, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών μπορεί να επηρεαστεί εάν η απειλούμενη επιχείρηση πραγματοποιεί εξαγωγές σε ή εισαγωγές από άλλα κράτη μέλη (74) και ασκεί ταυτόχρονα δραστηριότητες σε άλλα κράτη μέλη (75). Επηρεασμός του εμπορίου μπορεί να προκύψει και από τον αποτρεπτικό αντίκτυπο που έχει η κατάχρηση στους άλλους ανταγωνιστές. Εάν η δεσπόζουσα επιχείρηση αποκτήσει, μετά από επανειλημμένες ενέργειές της, τη φήμη ότι υιοθετεί συμπεριφορές αποκλεισμού των επιχειρήσεων που επιχειρούν να την ανταγωνιστούν άμεσα, είναι πιθανό ότι οι ανταγωνιστές από άλλα κράτη μέλη θα είναι λιγότερο επιθετικοί, γεγονός που θα μπορούσε να επηρεάσει το διασυνοριακό εμπόριο ακόμα και εάν το θύμα της συμπεριφοράς αυτής δεν είναι επιχείρηση από άλλο κράτος μέλος. [...]

96. Όταν μια επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση που καλύπτει το σύνολο κράτους μέλους, είναι καταρχήν αδιάφορο εάν η κατάχρηση που διαπράττει η δεσπόζουσα επιχείρηση επηρεάζει τμήμα μόνο του εδάφους του κράτους μέλους ή ορισμένους μόνο αγοραστές στο έδαφός του. Μια δεσπόζουσα επιχείρηση μπορεί να εμποδίσει το εμπόριο με ουσιαστικό τρόπο εάν υιοθετεί καταχρηστική συμπεριφορά σε τομείς ή έναντι πελατών που ενδέχεται να αποτελέσουν στόχο ανταγωνιστών από άλλα κράτη μέλη.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή, καθοδηγούμενη από το σκεπτικό της πιο πάνω Ανακοίνωσης, σημειώνει ότι η κατ' ισχυρισμό πιθανολογούμενη καταχρηστική συμπεριφορά από μέγρους του καταγγελλόμενου Ο.Γ.Α. δυνατό να δυσχεραίνει γενικά την είσοδο ανταγωνιστών από άλλα κράτη μέλη στην αγορά και συνεπώς μπορεί να επηρεάσει τα εμπορικά

³² Βλ. *supra* υποσ. 28, παρ. 16.

³³ *Ibid*, παρ. 15.

³⁴ *Ibid*, παρ. 34 και 77.

³⁵ Βλ. Υπόθεση 8/72, *Vereeniging van Cementhandelaren κατά Επιτροπής*, [1972] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1972 σελίδα 00977, σκέψη 29. Υπόθεση 126/80, *Maria Salonia κατά Giorgio Poidomani και Franca Giglio, χήρας Baglieri*, [1981] Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 1981 σελίδα 015631981. Υπόθεση 42/84. [1985] *Remia BV και λοιποί κατά Επιτροπής*, Συλλ. Νομ. 1985, σελ. 2545, σκέψη 22. Υπόθεση C-35/96, *Επιτροπή κατά Ιταλίας*, [1998] Συλλ. Νομ. 1998, σελ. I-3851, σκέψη 48. Υπόθεση C-309/99, *J. C. J. Wouters, J. W. Savelbergh, Price Waterhouse Belastingadviseurs BV κατά Algemene Raad van de Nederlandse Orde van Advocaten*, [2002] Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 109 της 04/05/2002 σ. 0004.

³⁶ Βλ. *supra* υποσ. 28, παρ. 30.

ρεύματα. Επίσης, το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών μπορεί να επηρεαστεί καθότι η *απειλούμενη επιχείρηση πραγματοποιεί εξαγωγές σε άλλα κράτη μέλη*.³⁷

Επομένως, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι δύναται στην προκειμένη καταγγελία να τεθεί θέμα επηρεασμού του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών και της συνεπακόλουθης εφαρμογής, παράλληλα με το εθνικό δίκαιο, του άρθρου 102 της ΣΛΕΕ.

7.4 Παραβάσεις του Νόμου

7.4.1 Άρθρο 6(1) του Νόμου

Υπό το πρίσμα των ισχυρισμών της καταγγέλλουσας εταιρείας, η Επιτροπή επικέντρωσε την προσοχή της στις πρόνοιες του άρθρου 6(1) του Νόμου, το οποίο καθορίζει τα κάτωθι:

6.-(1) Απαγορεύεται η καταχρηστική εκμετάλλευση δεσπόζουσας θέσης μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων, που κατέχει ή κατέχουν δεσπόζουσα θέση στο σύνολο ή μέρος της εγχώριας αγοράς ενός προϊόντος, ιδιαίτερα εάν η πράξη αυτή έχει ως αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα -

(α) τον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής·

(β) τον περιορισμό της παραγωγής ή της διάθεσης ή της τεχνολογικής ανάπτυξης, προς ζημιά των καταναλωτών·

(γ) την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση·

(δ) την εξάρτηση της σύναψης συμφωνιών από την αποδοχή εκ μέρους των αντισυμβαλλόμενων πρόσθετων υποχρεώσεων, οι οποίες, εκ της φύσεώς τους ή σύμφωνα με τις εμπορικές συνήθειες, δεν έχουν σχέση με το αντικείμενο των συμφωνιών αυτών.

7.4.2 Δεσπόζουσα θέση

Σύμφωνα με τον ορισμό που δίδεται στο άρθρο 2 του Νόμου, ο οποίος πηγάζει από την Ενωσιακή νομολογία, δεσπόζουσα θέση «περιλαμβάνει τη θέση οικονομικής δύναμης που απολαμβάνει η επιχείρηση, που την καθιστά ικανή να παρακωλύει τη διατήρηση αποτελεσματικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά και της επιτρέπει να ενεργεί σε αισθητό βαθμό ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές και τους πελάτες της και σε τελική ανάλυση ανεξάρτητα από τους καταναλωτές».³⁸ Βασικό στοιχείο της έννοιας της δεσπόζουσας θέσης είναι η ύπαρξη οικονομικής ισχύος, η οποία παρέχει στη δεσπόζουσα επιχείρηση ευχέρεια ανεξάρτητης συμπεριφοράς, την αποδεσμεύει δηλαδή από τους περιορισμούς που υπάρχουν σε μια ανταγωνιστική αγορά.

Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, πολύ υψηλά μερίδια αγοράς, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, είναι αρκετά για την απόδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης. Μία επιχείρηση που διαθέτει πολύ υψηλό μερίδιο αγοράς για αρκετό χρονικό διάστημα βρίσκεται, λόγω του μεριδίου αυτού, σε κατάσταση ισχύος που την καθιστά υποχρεωτικό συνέταιρο και της εξασφαλίζει την ελευθερία δράσης (freedom of action) έναντι των ανταγωνιστών.³⁹ Αντίθετα, όταν επιχείρηση δεν κατέχει μονοπωλική θέση στην αγορά, αλλά κατέχει ένα ποσοστό της τάξεως του 40-50% (μερίδιο αγοράς), θεωρείται ότι αποτελεί μία αξιόπιστη αλλά όχι επαρκή ένδειξη ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης και, επομένως, απαιτείται να ληφθούν υπόψη και άλλοι παράγοντες, προκειμένου να θεμελιωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης.⁴⁰

Το υψηλό μερίδιο αγοράς που μπορεί να κατέχει μια επιχείρηση στην αγορά θα μπορούσε πολύ γρήγορα να εξανεμιστεί, αν η αγορά είναι ανοιχτή και δεν υπάρχουν εμπόδια για την είσοδο άλλων ανταγωνιστών. Πρέπει, κατά συνέπεια, για να διαπιστωθεί η ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης στην υπό εξέταση υπόθεση να ληφθεί υπόψη ο δυνητικός ανταγωνισμός και να εξετασθούν πιθανά εμπόδια και περιορισμοί εισόδου νέων ανταγωνιστών στην αγορά, η ύπαρξη των οποίων απαγορεύει την αναδιάρθρωση και ανακατανομή της αγοράς σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο Ο.Γ.Α. ιδρύθηκε στη βάση του Νόμου 19/1977 για να πραγματοποιεί πληρωμές αποζημιώσεως για ζημιές που προκλήθηκαν σε γεωργικά προϊόντα συνεπεία αναπόφευκτων φυσικών αιτιών και η συμμετοχή των γεωργών στο ασφαλιστικό του σχέδιο για τις καλλιέργειες που καλύπτει, είναι υποχρεωτική. Επίσης, ο Ο.Γ.Α. ανέφερε ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι απρόθυμες να εμπλακούν στην κυπριακή γεωργία.

Δεδομένων των πιο πάνω στοιχείων και των δηλώσεων των εμπλεκόμενων μερών της υπόθεσης, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι ο Ο.Γ.Α., είναι ο μοναδικός πάροχος της συγκεκριμένης ασφαλιστικής κάλυψης στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας και επομένως κατέχει δεσπόζουσα θέση στη συγκεκριμένη αγορά.

Στη βάση των πιο πάνω, η Επιτροπή προχωρεί να εξετάσει κατά πόσο ο Ο.Γ.Α. προέβη σε καταχρηστική συμπεριφορά εκμεταλλεύομενη τη δεσπόζουσα του θέση.

7.4.3 Κατάχρηση Δεσπόζουσας Θέσης

Σύμφωνα με τον Νόμο καθώς και με την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η κατοχή δεσπόζουσας θέσης δεν είναι καθαυτή παράνομη. Κάτι τέτοιο θα ήταν παράδοξο αφού θα τιμωρούσε ουσιαστικά κάθε επιτυχημένη επιχείρηση. Μόνο η κατάχρηση της δεσπόζουσας αυτής θέσης στη σχετική αγορά μπορεί να οδηγήσει σε παράβαση του Νόμου.

Σύμφωνα με την νομολογία του ΔΕΕ και τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κατάχρηση συνδέεται με τη συμπεριφορά της δεσπόζουσας επιχείρησης που επιδρά στη δομή της αγοράς, αποδυναμώνοντας τον ήδη ασθενή

³⁷ Βλ. *supra* υποσ. 28, παρά.93-94.

³⁸ *Supra* υποσ. 4, Υπόθεση C-322/81.

³⁹ Υπόθεση 85/76, *Hoffmann- La Roche & Co. AG v. Commission*, [1979] ECR 461.

⁴⁰ Υπόθεση 62/86, *Akzo Chemie κατά Επιτροπής*, [1991] Συλλογή της Νομολογίας 1991 I-03359, παρά.60-61.

ανταγωνισμό, με τη χρήση μεθόδων που δεν αρμόζουν σε καθεστώς υγιούς ανταγωνισμού.⁴¹ Σημειώνεται επίσης, το λεκτικό του ΔΕΕ, όπου οι επιχειρήσεις με δεσπίζουσα θέση στην αγορά ενός προϊόντος έχουν «special responsibility» (ιδιαίτερη ευθύνη), πράγμα που τις κάνει ακόμα πιο υπεύθυνες σε περίπτωση παραβίασης του Νόμου.⁴²

Στη υπόθεση *Tetra Pak International SA*,⁴³ η ιδιαίτερη ευθύνη επεκτείνεται ώστε το άρθρο 102 (πρώην 82) της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»), το αντίστοιχο 6(1) του Νόμου, να εφαρμόζεται και να απαγορεύει κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως, η οποία κατέχει δεσπίζουσα θέση, ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος. Το Δικαστήριο ανέφερε τα εξής: «*Επομένως, για να καθοριστούν οι προϋποθέσεις αυτές, πρέπει να ερμηνευθεί το άρθρο 86 της Συνθήκης βάσει του αντικειμένου του και του σκοπού του, όπως διευκρινίστηκαν από το Δικαστήριο, το οποίο έκρινε, με την προπαρατεθείσα απόφαση του Michelin κατά Επιτροπής (σκέψη 57), ότι το άρθρο αυτό επιρρίπτει σε επιχείρηση που κατέχει δεσπίζουσα θέση, ανεξάρτητα από τους λόγους μιας τέτοιας θέσεως, την ιδιαίτερη ευθύνη να μη θίγει με τη συμπεριφορά της την άσκηση πραγματικού και ανόθευτου ανταγωνισμού στην κοινή αγορά, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό του άρθρου 3, στοιχείο στ', της Συνθήκης όπως ίσχυε την εποχή εκείνη. Εμπίπτει έτσι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 86 κάθε συμπεριφορά επιχειρήσεως που κατέχει δεσπίζουσα θέση ικανή να εμποδίσει τη διατήρηση ή την ανάπτυξη του ανταγωνισμού που υφίσταται ακόμη σε μια αγορά όπου, λόγω ακριβώς της παρουσίας αυτής της επιχειρήσεως, ο ανταγωνισμός είναι ήδη εξασθενημένος (βλ. την προπαρατεθείσα απόφαση Hoffmann-La Roche κατά Επιτροπής, σκέψη 91).*»

Σημειώνεται ότι το άρθρο 6(1) του Νόμου μνημονεύει μια σειρά καταχρηστικών πρακτικών και όπως αναφέρεται στην υπόθεση *Continental Can*,⁴⁴ η λίστα των καταχρηστικών πρακτικών είναι απλώς ενδεικτική όχι όμως εξαντλητική.

Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η καταγγέλλουσα εταιρεία στην καταγγελία της κάνει λόγο για παραβάσεις που αφορούν το άρθρο 6(1) του Νόμου και το άρθρο 102 της ΣΛΕΕ, αναφέροντας ότι ο Νόμος του Ο.Γ.Α. επιβάλλει στις εταιρείες που εμπορεύονται πατάτες να αποκόπτουν το ασφάλιστρο πριν πληρωθεί ο παραγωγός και να το καταβάλλουν στον Ο.Γ.Α. και ότι ο τελευταίος με την πρακτική που εφαρμόζει για την είσπραξη των ασφαλιστρών θέτει σε μειονεκτική θέση την ΠΟΠ στην αγορά, εφόσον άλλοι έμποροι/παραγωγοί πληρώνουν με βάση τη μέση παραγωγή των πατατών τους, ενώ η ΠΟΠ πληρώνει με βάση την παραγωγή που παραδίδει και πωλεί. Τέλος, η ΠΟΠ αναφέρει ότι ο Ο.Γ.Α. δεν προχώρησε στις αναγκαίες ενέργειες για την ίση μεταχείριση όλων των παραγωγών και δεν εφάρμοσε το Νόμο στα σημεία που έπρεπε για να πιέσει τους άλλους εμπόρους/παραγωγούς να πληρώσουν τα ασφάλιστρά τους με τον ίδιο τρόπο, όπως και η ΠΟΠ. Ακολούθως, η καταγγέλλουσα εταιρεία, κατά τη διεξαγωγή της δέουσας προκαταρκτικής έρευνας από την Υπηρεσία, στις απαντήσεις που απέστειλε, αναφέρεται πιο ξεκάθαρα σε παραβάσεις της διάταξης 6(1)(α) και (γ) του Νόμου.

ι. Άμεσος ή έμμεσος καθορισμός αθέμιτων τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής - Άρθρο 6(1)(α) του Νόμου

Όσον αφορά την ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και του αντίστοιχου άρθρου 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ από μέρος του Ο.Γ.Α., αναφορικά με την επιβολή αθέμιτων όρων συναλλαγής, η Επιτροπή σημειώνει ότι πρωταρχικός στόχος του δικαίου του ανταγωνισμού της Ε.Ε. είναι να διασφαλίσει ότι οι επιχειρήσεις με δεσπίζουσα θέση στην αγορά δεν εκμεταλλεύονται άμεσα τους πελάτες τους χρεώνοντας τους υπερ-ανταγωνιστικές τιμές και επιβάλλοντας τους άλλους αντι-ανταγωνιστικούς εμπορικούς όρους. Το άρθρο 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ και το αντίστοιχο εθνικό άρθρο 6(1)(α) του Νόμου, προβλέπουν γι' αυτό το σκοπό ότι μία επιχείρηση που κατέχει δεσπίζουσα θέση καταχράται τη θέση της εάν η πράξη της έχει σαν αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα τον καθορισμό μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής.

Στην προκειμένη περίπτωση, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΠΟΠ, κατά την προκαταρκτική έρευνα σε σχετικές ερωτήσεις της Υπηρεσίας, σε σχέση με τους ισχυρισμούς της για τις πρακτικές του Ο.Γ.Α., που αποτελούν παράβαση του άρθρου 6(1)(α), ανέφερε αρχικά ότι: «*Στο εξωτερικό οι έμποροι πουλούν πιο χαμηλά εφόσον δεν αποκόπτουν ασφάλιστρα για τον Ο.Γ.Α. με αποτέλεσμα να παίρνουν τους πελάτες μας, να μειώνονται οι πωλήσεις μας και να ζημιώνουμε εφόσον προκύπτουν αποθηκευτικά έξοδα, παράταση στην πώληση των πατατών μας σε μεταγενέστερη περίοδο πιο χαμηλής εμπορικής αξίας.*» Ακολούθως απάντησε το εξής: «*Όσον αφορά τις πρακτικές του Ο.Γ.Α. που αποτελούν παράβαση του άρθρου 6(1)(α) των περί της Προστασίας Ανταγωνισμού Νόμων 2008 και 2014 και φέρουν αθέμιτο ανταγωνισμό και ζημιά σε εμάς φέρουν αθέμιτη ευθύνη εφόσον με την ανοχή του, κάποιοι έμποροι/πατατοπαραγωγοί να μην πληρώνουν καθόλου ή να πληρώνουν πιο χαμηλά ασφάλιστρα τα οποία να υπολογίζονται με άλλη μέθοδο αντί αυτή που χρησιμοποιεί ο Ο.Γ.Α. για τους πατατοπαραγωγούς μέλη μας, με αποτέλεσμα να βοηθούν τους εμπόρους/πατατοπαραγωγούς να αξιοποιούν τα χρήματά τους και να εξάγουν και να πωλούν πατάτες σε πιο χαμηλές τιμές, στις ίδιες αγορές που πωλούμε και εμείς. Αυτό μας ζημιώνει εφόσον οι πελάτες μας αγοράζουν πατάτες από τους πιο πάνω εμπόρους σε πιο χαμηλές τιμές θέτοντας μας εκτός αγοράς κάποτε και για μήνες (πέρσι με την Ελλάδα), αφού έχουν την «έκπτωση» του Ο.Γ.Α. στο χέρι και την χρησιμοποιούν συνεχώς! Αυτό σημαίνει ότι οι πατάτες μας μένουν απούλητες με επιπλέον έξοδα αποθήκευσης, φύρας και το χειρότερο, μείωση στις τρέχουσες τιμές πατατών λόγω αλλαγής περιόδου με ανυπολόγιστες ζημιές. Εάν ο Ο.Γ.Α. εφάρμοζε τα ίδια για όλους τότε αυτοί οι επιτήδειοι δεν θα είχαν το έναυσμα να πράττουν τα πιο πάνω εις βάρος μας.*» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ο Ο.Γ.Α. έχει καταρχάς αναφέρει ότι: «*Το ασφάλιστρο για όλες τις περιπτώσεις πατατών αποτελεί δια νόμου το 4% της αξίας της παραγωγής. Ο τρόπος που το πληρωτέο προς τον Ο.Γ.Α. ποσό υπολογίζεται και αφορά εξίσου όλους τους πατατοπαραγωγούς είναι ο εξής:*

⁴¹ Βλ. σχετικά *ibid.*

⁴² Βλ. *supra* υποσ. 4, C-322/81, παρ.52, 59.

⁴³ Υπόθεση T-83/91, *Tetra Pak International SA v. Commission*, [1994] ECR II-755, παρά. 114.

⁴⁴ Υπόθεση 6/72, *Europemballage Corporation & Continental Can v. Commission*, [1973] ECR 215, παρά. 26.

(α) πατάτες που παραδίδονται στους εμπόρους: με βάση την παραδοτέα παραγωγή και την τιμή του εμπόρου, επί 4%. Ο Ο.Γ.Α. αποζημιώνει επί μιας μέσης τιμής που λαμβάνει υπόψη την τιμή κάθε εμπόρου σταθμισμένη με τις ποσότητες που παρέλαβε (Κανονισμός 4(3)(δ)).

(β) πατάτες που διοχετεύονται στη ντόπια αγορά: ο Ο.Γ.Α. δημιουργεί αρχείο καλλιέργειών με βάση τις Δηλώσεις Καλλιέργειας των παραγωγών ή/και τις καταγραφές στο πεδίο που διενεργεί (χειμερινή εσοδεία). Οι πατάτες αυτές χρεώνονται με μια μέση παραγωγή και μέση τιμή ανά εσοδεία, επί 4%. Αυτή η μέση παραγωγή και μέση τιμή, χρησιμοποιούνται και για σκοπούς αποζημίωσης (Κανονισμός 4(3)(ε)(ii)).

(γ) η απολεσθείσα από τη ζημιά παραγωγή πατατών, χρεώνεται με βάση την μέση παραγωγή του πορίσματος εκτίμησης και τη μέση τιμή αποζημίωσης, επί 4% (Κανονισμός 4(4)).

(δ) με οποιαδήποτε άλλη μέθοδο ήθελε αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο του οργανισμού (Κανονισμός 4(3)(ζ)).»

Όσον αφορά τον τρόπο που γίνεται η υποχρεωτική αποκοπή ασφαλιστρών από τους πατατοπαραγωγούς, ο Ο.Γ.Α. ανέφερε ότι μέχρι το 2004, όπου μόνο το ΣΕΚΠ προέβαινε σε εξαγωγές, η διαδικασία που ακολουθείτο δεν είχε προβλήματα. Επειδή στην ντόπια αγορά μεμονωμένοι παραγωγοί διοχέτευαν πατάτες, ο Ο.Γ.Α. επιδίωξε τη χρέωση αυτών των πατατών με τη Δήλωση Καλλιέργειας ή/και την καταγραφή των φυτειών στο πεδίο. Μετά το 2004, ο Ο.Γ.Α. αναφέρει ότι, το μονοπώλιο του ΣΕΚΠ έπαυσε να υπάρχει και στην αγορά δραστηριοποιήθηκαν και ιδιώτες έμποροι, τυπικά με μικρότερες ποσότητες από το ΣΕΚΠ. Η διαδικασία που εφαρμόζει ο Ο.Γ.Α., στην ουσία δεν διαφοροποιήθηκε, καθώς όλοι οι έμποροι οφείλουν με βάση τον Κανονισμό 4(1)(α) να αποκόπτουν το 4% της αξίας των πατατών που παραλαμβάνουν ως ασφάλιστρο και να το αποδίδουν στον Ο.Γ.Α.. η μέση τιμή αποζημίωσης είναι η τιμή των εμπορών, σταθμισμένη με τις ποσότητες που παρέλαβε ο καθένας.

Επ' αυτού, ο Ο.Γ.Α. αναφέρει ότι, δυστυχώς κάποιοι από τους εμπλεκόμενους εμπόρους, αποδέχονται να αγοράζουν πατάτες από παραγωγούς που δεν επιθυμούν να τους αποκόπτουν ασφάλιστρα από τις πληρωμές τους. Οι έμποροι αυτοί έχουν όλοι οδηγηθεί ενώπιον της Δικαιοσύνης, {...}. Μια άλλη περίπτωση, που αναφέρει ο Ο.Γ.Α., είναι νέοι έμποροι, οι οποίοι προσωρινά διαφεύγουν της προσοχής του. Για τις περισσότερες από αυτές τις περιπτώσεις, η αντιμετώπιση γίνεται μέσα από έλεγχο των ποσοτήτων πατατών που εξάγει ο κάθε έμπορος και με βάση αυτές γίνεται σύγκριση με τα στοιχεία που οι ίδιοι προσκομίζουν στον Ο.Γ.Α.. Η όποια διαφορά εντοπίζεται, επιμερίζεται στον έμπορο.

Επιπρόσθετα, ο Ο.Γ.Α. παραδέχεται ότι στην ντόπια αγορά παραμένουν αρκετά προβλήματα, καθότι η κυριότερη εσοδεία με προορισμό την ντόπια αγορά είναι η χειμερινή και οι φυτείες αυτές καταγράφονται πλέον στο σύνολό τους στο πεδίο από τον Ο.Γ.Α., παρά το διοικητικό κόστος και αποστέλλονται χρεώσεις στους παραγωγούς, παρόλο ότι οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να υποβάλλουν Δήλωση Καλλιέργειας και στην χρέωση των ασφαλιστρών. Τέλος, ο Ο.Γ.Α. έχει επισημάνει ότι όσοι δεν υποβάλουν τη Δήλωση Καλλιέργειας, εντός καθορισμένης προθεσμίας, καθίστανται οριστικά μη δικαιούχοι αποζημίωσης, ενώ η υποχρέωση τους, αναφορικά με την καταβολή του ασφαλιστρου, παραμένει. Το 2013, ο Ο.Γ.Α. απέκλεισε από την αποζημίωση {...} καλλιεργητές χειμερινής Σπούντα, οι οποίοι παρέλειψαν να υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας και οι οποίοι σε τέτοια περίπτωση θα λάμβαναν αποζημιώσεις πέραν των {...}.

Επομένως, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη της τα ενώπιόν της στοιχεία και τους ισχυρισμούς της ΠΟΠ ότι, με την ανοχή του Ο.Γ.Α. κάποιοι έμποροι/πατατοπαραγωγοί δεν πληρώνουν καθόλου ή πληρώνουν πιο χαμηλά ασφάλιστρα, τα οποία υπολογίζονται με άλλη μέθοδο αντί αυτή που χρησιμοποιείται για την ΠΟΠ, ισχυρισμοί που αφορούν, σύμφωνα με την ΠΟΠ την παράβαση του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και το άρθρο 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ για καθορισμό μη θεμιτών υπό τις περιστάσεις όρων συναλλαγής, ομόφωνα καταλήγει ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί παράβαση αυτών από μέρους του Ο.Γ.Α..

Η Επιτροπή έχει καταλήξει στην πιο πάνω απόφαση, καθώς από τα ενώπιόν της στοιχεία δεν έχει διαφανεί ότι ο Ο.Γ.Α. καταχράται τη θέση του εφαρμόζοντας πρακτικές, οι οποίες καθορίζουν αθέμιτους όρους συναλλαγής με την καταγγέλλουσα ΠΟΠ. Τουναντίον, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο Ο.Γ.Α. ακολουθεί και εφαρμόζει τις πρόνοιες του Νόμου 19/1977 και του σχετικού Κανονισμού και κάνει τις απαραίτητες προσπάθειες να αντιμετωπίσει με διάφορες μεθόδους τα προβλήματα που προκύπτουν στην καταβολή των υποχρεώσεων των ασφαλισμένων προσώπων, είτε με επιτόπιες μετρήσεις και καταγραφές είτε λαμβάνοντας δικαστικά μέτρα εναντίον των εμπορών, που δεν καταβάλλουν τις οφειλές τους είτε συγκρίνοντας τα στοιχεία που οι έμποροι προσκομίζουν στον Ο.Γ.Α.. με αυτά της εξαγωγής για εντοπισμό της όποιας διαφοροποίησης, είτε αποκλείοντας από την αποζημίωση αυτούς που παραλείπουν να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους.

Εξάλλου, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η μέση τιμή αποζημίωσης που δίδεται προς τους ασφαλισμένους παραγωγούς είναι η τιμή των εμπορών, σταθμισμένη με τις ποσότητες που παρέλαβε ο καθένας. Επομένως, στην περίπτωση οποιασδήποτε απαίτησης αποζημίωσης, αυτοί που δήλωσαν πολύ χαμηλότερα από την πραγματική παραγωγή δεν θα λάβουν τα αναμενόμενα.

Τέλος, αναφορικά με τον ισχυρισμό της ΠΟΠ ότι ο Ο.Γ.Α. με την ανοχή του ανέβαλε για 4 χρόνια να καταγγείλει γνωστό έμπορο, που δεν καταβάλλει ασφάλιστρα και ότι επίσης αναβάλλει την είσπραξη επιλεκτικά σε ιδιώτες εμπόρους, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΠΟΠ δεν έχει παραθέσει οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο προς θεμελίωση του εν λόγω ισχυρισμού της, αλλά ούτε έχει παραθέσει και τα ονόματα αυτών ή έχει αποδείξει ότι η ίδια έχει λάβει οποιοσδήποτε σχετικές ενέργειες προς ενημέρωσή του Ο.Γ.Α., σε αντίθεση με τον τελευταίο, ο οποίος ανέφερε ότι περιπτώσεις, που εισέρχονται εις γνώσιν του, λαμβάνει τα δέοντα μέτρα.

Στη βάση των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω και των ενώπιον της στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι, οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας περί παράβασης του άρθρου 6(1)(α) του Νόμου και του άρθρου 102 στοιχ. α' της ΣΛΕΕ από μέρους του Ο.Γ.Α., δεν έχουν στοιχειοθετηθεί από μέρους της καταγγέλλουσας εταιρείας.

ii. Εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές, με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική στον ανταγωνισμό θέση – Άρθρο 6(1)(γ) του Νόμου

Στο άρθρο 6(1)(γ) του Νόμου και στο αντίστοιχο άρθρο 102 στοιχ. γ' της ΣΛΕΕ ορίζεται ότι, μια επιχείρηση, η οποία έχει δεσπόζουσα θέση, καταχράται τη θέση της εάν προβαίνει σε πράξη, η οποία έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα την εφαρμογή ανόμοιων όρων για ισοδύναμες συναλλαγές με συνέπεια ορισμένες επιχειρήσεις να τίθενται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό. Η καταχρηστική εκμετάλλευση μπορεί να έχει τη μορφή διακριτικής μεταχείρισης εντός της ίδιας αγοράς ή την υιοθέτηση διαφορετικής τιμολογιακής ή άλλης πολιτικής ανάλογα με την αγορά, στην οποία διατίθενται τα προϊόντα ή υπηρεσίες.

Η Επιτροπή σημειώνει ότι ισχυρισμός της ΠΟΠ είναι η διάκριση στον νόμο και στην εφαρμογή του, εφόσον οι παραγωγοί μέλη της ΠΟΠ καταβάλλουν ασφάλιστρο 4% πάνω στο ποσό πληρωμής των πατατών, ενώ οι παραγωγοί μη μέλη της ΠΟΠ καταβάλλουν ασφάλιστρο 4% με βάση τη μέση παραγωγή, εάν βρεθούν τα δεκάρια που φυτεύτηκαν, και τη μέση τιμή. Συνεπώς, οι παραγωγοί μη μέλη της ΠΟΠ καταβάλλουν λιγότερα ασφάλιστρα και έτσι πωλούν τις πατάτες σε πιο ελκυστικές τιμές από ότι οι παραγωγοί μέλη της ΠΟΠ. Ως αποτέλεσμα, οι τελευταίοι ζημιώνουν, εφόσον προκύπτουν αποθηκευτικά έξοδα, παράταση στην πώληση των πατατών σε μεταγενέστερη περίοδο πιο χαμηλής εμπορικής αξίας και τίθενται σε μειονεκτική θέση στον ανταγωνισμό.

Από την άλλη πλευρά, ο Ο.Γ.Α. ισχυρίζεται ότι η μεταχείριση όλων των πατατοπαραγωγών, είτε είναι μέλη της ΠΟΠ είτε όχι, είναι η ίδια και όλοι οι έμποροι υποχρεούνται να αποκόπτουν ασφάλιστρα με βάση την ίδια μεθοδολογία, που προβλέπεται από τη νομοθεσία και όσοι παρανομούν οδηγούνται στη δικαιοσύνη. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι αποστέλλεται σε όλους τους έμπορους η ίδια επιστολή. Όσον αφορά το ασφάλιστρο, για όλες τις περιπτώσεις πατατών, αποτελεί, σύμφωνα με τον Κανονισμό, το 4% της αξίας της παραγωγής και η διαδικασία καταβολής των ασφαλιστρών που εφαρμόζε και εφαρμόζει παραμένει η ίδια και διέπεται από τον Κανονισμό 4(1)(α) που προνοεί ότι οι έμποροι υποχρεούνται να αποκόπτουν για λογαριασμό του Ο.Γ.Α. τα ασφάλιστρα για όλες τις ποσότητες ασφαλισμένων γεωργικών προϊόντων, που παραλαμβάνουν.

Συγκεκριμένα, ο Ο.Γ.Α. ανέφερε ότι το ασφάλιστρο εισπράττεται: α) για τις πατάτες που γίνονται εξαγωγή από τους διάφορους εμπόρους, β) για τις βιομηχανικές πατάτες από τα εργοστάσια μεταποίησης, και γ) για τις πατάτες που προορίζονται για την ντόπια αγορά από τη Δήλωση Καλλιέργειας που καλούνται οι παραγωγοί να συμπληρώνουν σε επτά (7) μέρες από τη φύτευσή τους.

Επιπρόσθετα, όπως έχει προαναφερθεί, ο Ο.Γ.Α. υποστηρίζει ότι μέχρι το 2004 το ΣΕΚΠ, καθώς αποτελούσε το μοναδικό φορέα συγκέντρωσης και εξαγωγής πατατών, απόκοπτε το αντίστοιχο ασφάλιστρο για λογαριασμό του Ο.Γ.Α., χωρίς προβλήματα. Όμως, όπως ο Ο.Γ.Α. εξηγεί, μετά το 2004 παρατηρήθηκαν περιπτώσεις αποφυγής πληρωμής ασφαλιστρών. Για παράδειγμα, παραγωγοί διοχέτευαν πατάτες στην ντόπια αγορά χωρίς να καταβάλλουν τα αντίστοιχα ασφάλιστρα. Επίσης, δραστηριοποιήθηκαν ιδιώτες έμποροι στην αγορά, οι οποίοι αποδέχονται να αγοράζουν πατάτες από παραγωγούς που δεν επιθυμούν να τους αποκόπτουν ασφάλιστρα. Για αντιμετώπιση της πρώτης περίπτωσης, ο Ο.Γ.Α. επεδίωξε τη χρέωση των πατατών με τη Δήλωση Καλλιέργειας και/ή την καταγραφή των φυτειών στο πεδίο. Για αντιμετώπιση της δεύτερης περίπτωσης, οι εν λόγω έμποροι έχουν οδηγηθεί ενώπιον της Δικαιοσύνης από τους οποίους {...}. Ο Ο.Γ.Α. πρόσθεσε ότι στη Δικαιοσύνη έχουν, επίσης, οδηγηθεί έμποροι οι οποίοι έχουν αποκόψει ασφάλιστρα από τους παραγωγούς, αλλά δεν τα έχουν καταβάλει στον Ο.Γ.Α.. {...}.

Περαιτέρω, η Επιτροπή παρατηρεί ότι ο Ο.Γ.Α., σε «*Σημείωμα σχετικά με τα Ασφάλιστρα*» που απευθύνεται προς όλα τα Μέλη της Τεχνικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. και υπογράφει ο Αναπληρωτής Διευθυντής του Ο.Γ.Α., με ημερομηνία 3/2/2015, επισημαίνει ότι τα προβλήματα στην είσπραξη των ασφαλιστρών πατατών έχουν αυξηθεί μετά το 2006 και τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου, τα οποία συνοψίζονται παρακάτω:

«1. {...} Έμποροι-Εξαγωγείς, οφείλουν ασφάλιστρα για τις χρονιές 2010-2011, 2011-2012 και έχουν οδηγηθεί ενώπιον της δικαιοσύνης.

2. {...}, εδώ και {...} χρόνια, παράτυπα, αρνείται να αποκόψει ασφάλιστρα προσκομίζοντας συμβόλαια με τους παραγωγούς-πελάτες της, στα οποία αναφέρεται ότι δεν δέχονται να τους αποκόψει ασφάλιστρο και ότι αναλαμβάνουν να το πληρώνουν οι ίδιοι στον Οργανισμό. Ο Οργανισμός προκειμένου να πληρώσει αυτούς που ήδη είχαν ζημιές, απαίτησε και πήρε όλες τις ποσότητες που διακίνησε η εταιρεία και χρέωσε τους παραγωγούς με βάση την ποικιλία, την ημερομηνία παράδοσης και τη μέση τιμή αποζημίωσης.

3. Μέχρι το Μάρτιο του 2014 και ενώ οι τιμές έχουν ξεκαθαρίσει από τον Οκτώβριο 2013, {...} από τις {...} είχαν πληρώσει τα ασφάλιστρα της εσοδείας 2012-2013. Σημειωτέον ότι ο ΟΓΑ πλήρωσε όλες τις αποζημιώσεις πατατών για ζημιές της εσοδείας 2012-2013 εντός του 2013, ύψους {...}.

4. Έχει σταλεί επιστολή «Πρώτη και Τελευταία Ειδοποίηση» σε όλους όσους χρωστούν ασφάλιστρα της εσοδείας 2012-2013 στις 7 Μαρτίου 2014. Η προθεσμία ήταν μέχρι τις 4 Απριλίου 2014. Μόνο {...}.

5. Το Συμβούλιο Εμπορίας Κυπριακών Πατατών (που είναι ο μεγαλύτερος εξαγωγέας) μαζί με την ομάδα παραγωγών ΠΟΠ, συναντήθηκε με το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΓΑ και εξέφρασε αμφιβολίες κατά πόσο πληρώνουν όλοι ασφάλιστρο στον ΟΓΑ και ότι υπάρχει άνιση μεταχείριση. Ο Οργανισμός τους βεβαίωσε ότι λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα και υποσχέθηκαν ότι θα εμβασθούν στον ΟΓΑ τα ασφάλιστρα.»

Επιπλέον, ο Ο.Γ.Α. υποστηρίζει ότι η είσπραξη του καθορισμένου ασφαλιστρου είναι δυνατό να διενεργηθεί με μία από τις μεθόδους που περιγράφονται στον Κανονισμό 4(3), όπως έχει ήδη αναφερθεί και φυσικά η επιλογή της κατάλληλης μεθόδου ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α.. Προσθέτει ότι με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α., ασφάλιστρα που εξακολουθούν να οφείλονται στον Ο.Γ.Α. λόγω αδυναμίας πλήρους είσπραξης μέσω των πωτών πάνω μεθόδων, μπορούν να αποκοπούν από οποιαδήποτε κρατική επιχορήγηση ή βοήθεια δίδεται από το κράτος στους παραγωγούς για τα ασφαλισμένα γεωργικά τους προϊόντα, μέσω του Γενικού Λογιστή της Δημοκρατίας. Προς τούτο, η ΠΟΠ ισχυρίζεται ότι ο Ο.Γ.Α., παρά το ότι εφαρμόζει 2-3 τρόπους είσπραξης των ασφαλιστρών, δεν έχει κάνει καμία προσπάθεια, ώστε να εφαρμόσει τον νόμο με αποτέλεσμα κάποιοι παραγωγοί να εφαρμόζουν άλλες

πρακτικές, καταβάλλοντας χαμηλότερα ασφάλιστρα. Επίσης, όπως έχει ήδη αναφερθεί ανωτέρω, η ΠΟΠ διερωτάται πως είναι υποχρέωση όλων των πατατοπαραγωγών, βάσει του νόμου, να ασφαλιζονται, εφόσον ο Ο.Γ.Α. καταγγείλει γνωστό έμπορο ότι του χρωστά ασφάλιστρα μετά από τέσσερα χρόνια και σε περίπτωση που ο εν λόγω έμπορος πτωχεύσει ποιος θα πληρώσει.

Όπως έχει ήδη επισημάνει ανωτέρω η Επιτροπή, ο Ο.Γ.Α. παραδέχεται ότι παραμένουν αρκετά προβλήματα στην ντόπια αγορά και λαμβάνονται διάφορα μέτρα για επίλυσή τους. Γι' αυτό το λόγο, όπως επεξήγησε, οι φυτείες, όπως η ποικιλία Σπούντα, καταγράφονται στο σύνολο τους στο πεδίο από τον Ο.Γ.Α. (παρά το τεράστιο διοικητικό κόστος) και αποστέλλονται χρεώσεις στους παραγωγούς. Το ίδιο ισχύει και για άλλες ποικιλίες, καθότι οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας και παράλληλα χρέωση ασφαλιστρών, καθώς σε διαφορετική περίπτωση στερούνται τη δυνατότητα αποζημίωσης.

Η Επιτροπή, μέσα από πρακτικά συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. που προσκόμισε, διαπιστώνει ότι ο Ο.Γ.Α. αναγνωρίζει τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κλάδος και προσπαθεί να τα επιλύσει με διάφορα μέτρα. Για παράδειγμα, στη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. με το ΣΕΚΠ και την ΠΟΠ που πραγματοποιήθηκε στις 28/3/2014, ο Ο.Γ.Α. παραδέχτηκε ότι οι παραγωγοί στην προσπάθειά τους να αποφύγουν την πληρωμή του ασφαλιστρου διαπραγματεύονται και συναλλάσσονται με όποιο έμπορο τους διαβεβαιώσει ότι δεν θα αποκόψει ασφάλιστρο, αρνούνται ότι είναι δικά τους τα τεμάχια, τα οποία καταγράφει ο Ο.Γ.Α., αρνούνται ότι αυτά έχουν φυτευτεί με πατάτες και γενικά συνεργάζονται με τον Ο.Γ.Α. μόνο όταν υποστούν ζημιές. Ταυτόχρονα, ο Ο.Γ.Α. επεσήμανε ότι δεν θέλει να υπάρχουν παραγωγοί που να νοιώθουν ότι τυγχάνουν άνισης μεταχείρισης, επιβεβαίωσε ότι θα χειριστεί το θέμα με το νομικό του σύμβουλο για να ληφθούν μέτρα που θα εξαλείψουν τις αδικίες και ζήτησε να γίνει ένα δομημένο υπόμνημα, για να μπορεί ο Ο.Γ.Α. να δώσει τις σωστές απαντήσεις. Επίσης, στη συνεδρίαση {...} με τον πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α. στις 14/4/2014, ο Ο.Γ.Α. τόνισε ότι για σκοπούς ίσης μεταχείρισης, κινήθηκε δικαστικά εναντίον όλων όσων παράκουσαν και δεν εφάρμοσαν τις πρόνοιες της νομοθεσίας.

Επιπλέον, στη συνεδρίαση της Τεχνικής Επιτροπής του Διοικητικού Συμβουλίου του Ο.Γ.Α., στις 12/2/2015, επισημάνθηκαν τα προβλήματα είσπραξης των ασφαλιστρών από το 2006 και μετά, με τη φιλελευθεροποίηση του εμπορίου, σημειώθηκε ότι ο τρόπος είσπραξης τους είναι πολύπλοκος και αναποτελεσματικός και τονίστηκε η ανάγκη για αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας. Τέλος, αποφασίστηκε όπως οι ομάδες των πατατοπαραγωγών, μέσω των αγροτικών οργανώσεων, μαζί με τη Διεύθυνση του Ο.Γ.Α. να ετοιμάσουν ένα κοινό έγγραφο με βελτιωτικές εισηγήσεις για τροποποίηση και εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, να παρουσιαστεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Ο.Γ.Α., το οποίο θα τις βελτιώσει και θα τις αποστείλει στο Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για λήψη πολιτικής απόφασης, την οποία ο Ο.Γ.Α. θα εφαρμόσει.

Επιπλέον, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΠΟΠ ισχυρίζεται ότι, μέχρι τις 10/11/2015, δηλαδή κατά την ημερομηνία που παρελήφθησαν οι απαντήσεις της ΠΟΠ σε ερωτηματολόγιο της Υπηρεσίας, ο Ο.Γ.Α. δεν είχε αποζημιώσει τους παραγωγούς μέλη της ΠΟΠ που είχαν διευθετήσει τις υποχρεώσεις τους απέναντι του, ενώ πολλοί παραγωγοί μη μέλη της ΠΟΠ, που δεν είχαν καταβάλει στον Ο.Γ.Α. τα ασφάλιστρα, είχαν αποζημιωθεί.

Ο Ο.Γ.Α. σχετικά υποστηρίζει ότι η αντιμετώπιση όλων των πατατοπαραγωγών όσον αφορά την αποζημίωση γίνεται ανάλογα με το αν ανταποκρίθηκαν ή δεν ανταποκρίθηκαν στην υποχρέωση καταβολής του ασφαλιστρου, η οποία είναι ενιαία. Συγκεκριμένα, ο Ο.Γ.Α. είναι υποχρεωμένος βάσει του νόμου να αποζημιώνει μόνο όσους παραγωγούς έχουν καταβάλει τα ασφάλιστρα τους, όμως σε διάφορες περιπτώσεις, λόγω των ιδιομορφιών της καλλιέργειας ακολουθείται ο παρακάτω χειρισμός:

«(α) Για την περίπτωση των πατατών που προορίζονται για την ντόπια αγορά, δηλαδή Σπούντα χειμερινές και ανοιξιάτικες 3, όλες οι πατάτες που καλλιεργούνται σε γκριζογή και οι πατάτες κοκκινογής που προορίζονται για την ντόπια αγορά, οι παραγωγοί είναι υποχρεωμένοι να υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας στον Ο.Γ.Α., εντός καθορισμένης προθεσμίας. Όσοι δεν το πράξουν, καθίστανται οριστικά μη δικαιούχοι αποζημίωσης, ενώ η υποχρέωση τους αναφορικά με την καταβολή του ασφαλιστρου παραμένει. (Το 2013 ο Ο.Γ.Α. απέκλεισε από την αποζημίωση {...} καλλιεργητές χειμερινής Σπούντα, οι οποίοι παρέλειψαν να υποβάλουν Δήλωση Καλλιέργειας, ενώ αν ήταν νομότυποι, θα ελάμβαναν αποζημιώσεις πέραν των {...}).

(β) Οι παραγωγοί που παραδίδουν σε εμπόρους και αποδεδειγμένα αποκόπτεται από αυτούς ασφάλιστρο, αλλά δεν αποδίδεται από τον έμπορο στον Ο.Γ.Α. είναι δικαιούχοι τυχόν αποζημίωσης και ο Ο.Γ.Α. οδηγεί στη Δικαιοσύνη τον έμπορο που παρέλειψε να αποδώσει το ασφάλιστρο των παραγωγών.

(γ) Εάν οι παραγωγοί, των οποίων οι έμποροι αρνούνται να αποκόψουν ασφάλιστρο, απευθυνθούν από μόνοι τους στον Ο.Γ.Α. (μαζί με τα αναγκαία παραστατικά που βεβαιώνουν την ποσότητα των πατατών που παρέδωσαν και την τιμή του εμπόρου, άρα και την οφειλή τους στον Ο.Γ.Α.) και καταβάλουν τα αναλογούντα ασφάλιστρα, καθίστανται δικαιούχοι αποζημίωσης. Όσοι δεν το πράξουν, αποκλείονται από την αποζημίωση, ωστόσο η οφειλή τους σε ασφάλιστρα προς τον Ο.Γ.Α. παραμένει.»

Επίσης, ο Ο.Γ.Α. αναφέρει ότι, παρόλο που η νομοθεσία προβλέπει τη σύμμετρη μείωση των αποζημιώσεων στην περίπτωση που το αποθεματικό του Ο.Γ.Α. δεν είναι επαρκές, αυτό στην πράξη ουδέποτε εξασκήθηκε, καθώς το κράτος ενισχύει οικονομικά τον Ο.Γ.Α. προκειμένου να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και επισημαίνει επίσης ότι η ενίσχυση αυτή είναι συμβατή με το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά και από υποδείξεις του Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Τέλος, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΠΟΠ παρά τους ισχυρισμούς της για διακριτική μεταχείριση από μέρους του Ο.Γ.Α. στην επιστολή της ημερομηνίας 7/11/2016 αναφέρει ότι: «Δυστυχώς φαίνεται να υπάρχει διάκριση στο νόμο και στην εφαρμογή του, εφόσον για τα τουλάχιστον τελευταία 9 χρόνια ενώ οι παραγωγοί της ΠΟΠ καθώς και η Ομάδα εφαρμόζουν κατά γράμμα το νόμο, άλλοι διάφοροι παραγωγοί που συνεργάζονται με διάφορους εμπόρους, καθώς επίσης και παραγωγοί που παραδίδουν στην ντόπια αγορά, εφαρμόζουν άλλες πρακτικές όπως να απευθύνεται από μόνος του ο Ο.Γ.Α. σε αυτούς για πληρωμή με βάση τη μέση παραγωγή τους, εάν βρει τα δεκάρια που φύτεψαν με αποτέλεσμα να

υπάρχει διαφορά στο ποσό που πληρώνουν αυτοί οι παραγωγοί, σε σχέση με τους παραγωγούς μέλη της ΠΟΠ καθιστώντας τους σε μειονεκτική θέση λόγω αθέμιτου ανταγωνισμού.» (η υπογράμμιση είναι της Επιτροπής)

Επομένως, γίνεται φανερό ότι η ΠΟΠ αναγνωρίζει ότι η οποιαδήποτε «διάκριση», όπως την αναφέρει, αναφορικά με την είσπραξη/καταβολή του ασφαλιστρού, γίνεται και προβλέπεται στη σχετική νομοθεσία, που έχει υποχρέωση να εφαρμόζει ο Ο.Γ.Α. και όπως συνεχίζει και εξηγεί, ο Ο.Γ.Α. απευθύνεται από μόνος τους στους διάφορους εμπόρους και παραγωγούς για να μπορέσει να εισπράξει τα ασφαλιστρα και η πληρωμή γίνεται εφόσον ο Ο.Γ.Α. «*βρει τα δεκάρια που φύτεψαν*».

Περαιτέρω, η Επιτροπή σημειώνει ότι η ΠΟΠ δεν έχει αποστείλει στοιχεία που να τεκμηριώνουν και να αποδεικνύουν κάποιους από τους ισχυρισμούς της, όπως για το θέμα που προαναφέρθηκε ότι επιλεκτικά επιβάλλει ή απευθύνεται ο Ο.Γ.Α. σε συγκεκριμένους εμπόρους προς είσπραξη των ασφαλιστρων και αφού έχει παρέλθει μεγάλο χρονικό διάστημα. Επομένως, στη βάση των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω και των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή ομόφωνα καταλήγει ότι, οι ισχυρισμοί της καταγγέλλουσας εταιρείας περί διακριτικής μεταχείρισης από μέρος του Ο.Γ.Α., δεν μπορούν να γίνουν αποδεκτοί και επομένως, όσον αφορά την κατ' ισχυρισμό παράβαση του άρθρου 6(1)(γ) του Νόμου και του άρθρου 102 στοιχ. γ' της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή ομόφωνα κρίνει ότι, δεν έχει στοιχειοθετηθεί από μέρος της καταγγέλλουσας εταιρείας.

8. ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΟ

Υπό το φως όλων των πιο πάνω αναλυθέντων στοιχείων και μέσα από την αξιολόγηση και συνεκτίμηση των στοιχείων του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης, η Επιτροπή έχει ομόφωνα καταλήξει ότι, ο Ο.Γ.Α. αποτελεί επιχείρηση στα πλαίσια του δικαίου του ανταγωνισμού και κατέχει δεσπόζουσα θέση στη σχετική αγορά της παροχής ασφαλιστικής κάλυψης σε γεωργικά προϊόντα στην Κυπριακή αγορά. Παρά ταύτα, η Επιτροπή έχει ομόφωνα καταλήξει μέσα από την έρευνα που πραγματοποιήθηκε ότι δεν έχει στοιχειοθετηθεί οποιαδήποτε ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 6(1)(α) και (γ) του Νόμου και του αντίστοιχου άρθρου 102 στοιχ. α' και γ' της ΣΛΕΕ από μέρος του καταγγέλλουσας εταιρείας, ούτε έχει διαφανεί ο καταγγελλόμενος Ο.Γ.Α. να προβαίνει σε καταχρηστική εκμετάλλευση της θέσης του στη βάση των ισχυρισμών της ΠΟΠ.

Ως εκ των ως άνω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει να απορρίψει την καταγγελία της καταγγέλλουσας εταιρείας και να ενημερώσει τα εμπλεκόμενα μέρη για την ως άνω απόφασή της.

.....
Λουκία Χριστοδούλου

Πρόεδρος της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού